

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань антикорупційної політики

26 січня 2021 року

Веде засідання голова Комітету РАДІНА А.О.

ГОЛОВУЮЧА. Доброго дня, шановні колеги!

Прийшов кворум. (*Шум у залі*) Ні, навпаки, ми раді вас бачити, дякую.

Гаразд, колеги, давайте спробуємо, по-перше, ми можемо відкривати засідання. Всіх вітаю з першим фізичним засіданням цього року.

У вас наданий проект порядку денного. Маємо кілька організаційних питань, один законопроект щодо якого ми є головними, і законопроекти в порядку антикорупційної експертизи. Чи будуть питання чи пропозиції до порядку денного, колеги? Ми маємо обрати секретаря засідання. Я тоді, з вашого дозволу, попрошу Олексія Жмеренецького виконувати функції секретаря за відсутності Володимира Кабаченка. Да, Олексію? Дякую дуже.

Гаразд, колеги, оскільки не прозвучало питань... Ми не можемо голосувати, бо у нас немає секретаря, тобто я можу попросити Олексія виконувати обов'язки секретаря, маю на це право з Закону про комітети. І далі ми рухаємося по затвердженню проекту порядку денного.

Колеги, оскільки не надійшло пропозицій до порядку денного, пропозиція те, що маємо, за основу і в цілому.

Хто – за? Проти? Утримався?

ЮРЧИШИН Я.Р. В мене тільки прохання. Надійшло звернення на наше запрошення від представника Міністерства аграрної політики стосовно перенесення їхнього законопроекту на пізніше, тому що...

ГОЛОВУЮЧА. На пізніше, це на наступне засідання чи в рамках сьогоднішнього?

ЮРЧИШИН Я.Р. Під кінець комітету, так.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд. Ну, це ми можемо зробити без змін до порядку денного.

Гарзд, колеги, перше питання у нас на розгляді – це пропозиції комітету до порядку денного пленарних засідань п'ятої сесії Верховної Ради України дев'ятого скликання.

Вам наданий проект із переліком законопроектів. У мене одна зараз є коректива до цього проекту, а саме законопроект 2755 нашого колеги Олександра Ткаченка посунути із третього розділу у другий розділ, другий розділ – перелік законопроектів, які знаходяться на опрацюванні в комітеті. Чи будуть, колеги, ще якісь пропозиції до пропозицій комітету до порядку денного, колеги?

Я бачу, дякую. Колеги, оскільки немає додаткових пропозицій, я пропоную тоді затвердити пропозицію комітету до проекту порядку денного п'ятої сесії з урахуванням тієї пропозиції, яку я озвучила по одному законопроекту. Ми вже маємо нашого секретаря. Тоді, пане Володимире, прошу вас приступити до виконання ваших обов'язків. У нас просто був Олексій за вашої відсутності секретарем.

Тоді, колеги, прошу по цьому питанню визначатися: хто – за? Проти? Утримався. Дякую дуже, маємо ці пропозиції.

Наступний, колеги, наступний пункт – це Звіт про підсумки роботи нашого комітету за вересень 20-го – січень 2021 року. Ви проект документа, я думаю, бачите в електронному порядку денному. Колеги, щоб ми не витрачали час і не займали час присутніх колег народних депутатів по їх законопроектах, чи є потреба обговорювати звіт, чи можемо затвердити? Колеги, тоді пропозиція затвердити звіт про підсумки роботи комітету.

Прощу по цьому визначатися. Хто – за? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

І наступне останнє організаційне питання з нашого порядку денного, це розклад наших засідань на лютий 2021 року. У мене наступна пропозиція, колеги: в період проведення пленарних засідань, це 2 лютого і 16 лютого провести засідання, як зазвичай ми це робимо, о 15:30 у фізичному, скажімо так, режимі. Це пленарні тижні. А в тиждень роботи в комітеті провести засідання, я підкреслюю, 10 лютого, це середа, о 12 годині у відеоконференції. Приймається, колеги?

Тоді прошу за такий розклад засідань комітету на лютий затвердити. Хто – за, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Переходимо до розгляду законопроекту (реєстраційний номер 3602), щодо якого ми є головним комітетом. На минулому засіданні ми погодилися відкласти для того, щоб дати слово, власне, авторам законопроекту. В нас присутній Олександр Дануца, він є першим автором законопроекту.

Пане Олександр, будь ласка, одразу вам слово. Білу, з правого боку.

ДАНУЦА О.А. Мене чутно? Чути. Дякую за надану можливість.

Законопроект 3602 є надзвичайно важливим, і я хотів би, щоб всі до нього віднеслися, як і до всіх інших законопроектів, які розглядаються і на вашому комітеті, і на інших комітетах, і в залі, з усією увагою. Я мав багато зустрічей з адвокатською спільнотою, і вони надзвичайно чутливо відносять до того, що я, власне, один із авторів пропоную.

Мною і разом з іншими депутатами внесений на розгляд Верховної Ради України проект Закону про внесення змін до частини п'ятої статті 45 Закону України "Про запобігання корупції" щодо усунення невизначеності обов'язків членів органів адвокатського самоврядування стосовно заповнення та подання декларацій осіб, уповноважених на виконання функцій держави або місцевого самоврядування (законопроект номер 3602) (від 05.06. минулого року).

Метою законопроекту є нагальна необхідність усунення множинного трактування положень Закону України "Про запобігання корупції".

Невизначеність у формулюванні у підпункті "в" пункту 2 частини першої і частини третьої Закону України "Про запобігання корупції" кола осіб, на яких поширюється дія цього, діюча редакція закону має таке формулювання щодо осіб, на яких він поширюється, інші особи, які входять до складу конкурсних та дисциплінарних комісій, утворених відповідно до інших законів, надає можливість двоякого трактування цієї норми та викликає обґрунтоване занепокоєння в адвокатській спільноті. Адже за усіма формальними ознаками члени органів адвокатського самоврядування кваліфікаційно-дисциплінарних комісій регіонального рівня, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, які входять до складу комісії, утворених відповідно до Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність", у діючій редакції Закону України "Про запобігання корупції" може бути віднесений до інших осіб, на яких поширюється дія цього закону, що вступає в протиріччя з гарантіями незалежності адвокатури статті 131 прим.2 Конституції України, та її непричетності до виконання функцій держави або місцевого самоврядування протирічить законодавчо закріпленому принципу невтручання державних органів в діяльність адвокатури.

Законопроект номер 3602, яким пропонується внести зміни до абзацу першого частини п'ятої статті 45 Закону України "Про запобігання корупції", доповнивши перелік осіб, на яких не поширюються вимоги закону щодо фінансового контролю особами, які є членами органів адвокатського самоврядування, усуває невизначеність обов'язків членів органів адвокатського самоврядування щодо заповнення та подання декларації, що має надзвичайно важливе значення для адвокатського середовища.

При цьому варто наголосити, що законопроект 3602 жодним чином не звільняє адвокатів від обов'язку декларування в разі висунення адвоката кандидатом у члени Вищої ради правосуддя або обрання до складу Вищої ради правосуддя по адвокатській квоті, оскільки такий обов'язок прямо передбачений спеціальним законом – Законом України "Про Вищу раду

правосуддя" (пункт 6 частини першої статті 8, пункт 3 частини третьої статті 20 Закону про ВРП).

До того ж члени ВРП виконують свої повноваження на постійній основі і не можуть суміщати посаду члена ВРП з іншими посадами, у тому числі в органах адвокатського самоврядування (частина шоста статті 6 Закону про ВРП). А член ВРП, який є адвокатом на час здійснення повноважень члена ВРП, повинен зупинити адвокатську діяльність (частина дев'ята статті 6 Закону про ВРП).

Законопроект 3602 не звільняє адвокатів від обов'язків декларування також при їх включенні до складу конкурсних та дисциплінарних комісій, що утворюються на виконання Законів України "Про державну службу", "Про службу в органах місцевого самоврядування", інших законів, Громадської ради доброчесності, утвореної у відповідності до Закону України "Про судоустрій та статус суддів", адже такий обов'язок імперативно закріплений для усіх без виключення пунктом "в" пункту 2 частини першої статті 3 Закону "Про запобігання корупції", до якого не пропонується одних змін.

Єдиним наслідком прийняття запропонованого законопроекту 3602 є усунення множинного трактування положень Закону України "Про запобігання корупції" та усунення невизначеності обов'язків виключно при виконанні адвокатами повноважень членів органів адвокатського самоврядування.

Дякую і готовий відповісти на запитання, якщо вони з'являться.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, у нас також присутній перший заступник голови Національного агентства з питань запобігання корупції пан Іван Пресняков.

Пане Іване, можливо, вам для розгляду цього питання зручніше буде сюди сісти, у нас тут якраз є вільне місце. Ось тут є якраз вільне місце.

І, якщо ваша ласка, одразу позицію НАЗК скажіть, будь ласка.

ПРЕСНЯКОВ І.Є. Доброго дня! Дякую за увагу. По-перше, технічна правка: в НАЗК немає перших заступників, а просто заступник голови.

Шановні колеги, щодо цього законопроекту, чесно кажучи, нам досить важко займати однозначну позицію, оскільки ми не дуже розуміємо і першочерговий намір законодавця щодо зміни статті 3, і чесно не до кінця переконані, що пропонований спосіб, а саме внесення змін в статтю 45, так само є оптимальний.

Чому це не є оптимальним, тому що та невизначеність або двозначність, про яку заявляють автори, яка існує в статті 3, через внесення змін до статті 45 абсолютно нікуди не дівається. І в нас залишається питання, що робити з дисциплінарними та кваліфікаційними комісіями щодо інших самоврядних громад, які так само створюються відповідно до закону. Скажімо, там у нас є питання по Нотаріальній палаті України, там є повноваження щодо контролю за дотриманням нотаріусами правил професійної етики, питання по Аудиторській палаті України, яка здійснює дисциплінарні провадження щодо суб'єктів аудиторської діяльності відповідно до закону, та ряду інших самоврядних...

_____ . А можете озвучити...

ПРЕСНЯКОВ І.Є. Я маю на увазі, що здійснюється... створюються дисциплінарні та конкурсні комісії відповідно до законів не лише адвокатською самоврядною групою, а й рештою... частиною інших – нотаріуси, аудитори, арбітражні керуючі, приватні виконавці і таке інше. В цьому сенсі ми хотіли би зрозуміти, яким є намір законодавця загалом щодо цієї категорії осіб і яким способом законодавець планує це вирішувати загалом не лише щодо адвокатів, а і щодо інших схожих категорій.

І з огляду на це нам здається, що пропоновані зміни в статтю 45 не є оптимальними, а, напевно, краще це було б вирішити більш детальним унормуванням статті 3.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Да, колеги. Пані Антоніна, будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Доброго дня! Я хочу до представника суб'єктів законодавчої ініціативи. А які проблеми виникали у адвокатів, що були якісь ситуації, коли адвокату, який входив до складу дисциплінарної комісії КДКА регіональне чи всеукраїнське, були вимоги якісь щодо неподання декларації? Чого ця проблема взагалі постала, що ви вирішили так?

ГОЛОВУЮЧА. Так, пане Олександр, будь ласка.

ДАНУЦА О.А. Дякую.

Дивіться, це не моя ініціатива власна, це адвокатська ініціатива. Тому очевидно, що я не є адвокатом, але очевидно, що вона в них виникла і вона для них є нагальною, і справді ця проблема виникла. І, коли колега каже і про нотаріат, і про аудиторів, то, при всій повазі, ні нотаріат, ні аудитори вони, наприклад, не є змагальною стороною в суді, а адвокатура є змагальною стороною в суді. Тому я не знаю, можливо, і для нотаріату треба це робити, я не заперечую, але на сьогоднішній день є рефлексія адвокатської спільноти, а ми розуміємо, що адвокатська спільнота, ще раз кажу, це одна із сторін, яка в суді є змагальною на відміну від нотаріусів чи аудиторів. Тому ми це, умовно, якась там гілка влади, коли ми кажемо в країні, що є там законодавча, виконавча, судова гілка влади, так само і адвокатура, вона має бути незалежною, і будь-які можливі ризики тиску правоохоронців, наприклад, я умовно кажу, через цю норму на адвокатів – це є той ризик, який ми маємо унеможливити.

СЛАВИЦЬКА А.К. Тобто ви зараз говорите про потенційні угрози. Не було такої практичної реальної ситуації, що там хтось звертався і сказав, що...

ДАНУЦА О.А. Мені це невідомо. Якби вона була, то, очевидно, про це треба було б заявляти вже, як про злочин.

ГОЛОВУЮЧА. Пані Антоніна, будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Так, дивіться, я до НАЗК зараз, Іване, до вас.

Оскільки коли ми приймали на початку скликання цей законопроект, я була одним із авторів цієї правки, логіка була така, що всі особи, які в конкурсних і дисциплінарних комісіях впливають на формування державних органів чи притягнення державних службовців до дисциплінарної відповідальності, вони мають подавати декларацію. Якщо адвокат входить до складу конкурсної комісії, кадрової комісії, дисциплінарної комісії при державному органі, то він впливає, умовно кажучи, на кадрову політику. Це створює ризик певний корупційний. Саме з цією метою це було подано, не з тим, щоби розширити, додати туди нотаріусів, аудиторів і всіх підряд, які до державного сектора опосередковано не мають відношення. А саме це стосується тих осіб, які входять до кадрових і конкурсних дисциплінарних комісій.

У нас тут не звучить кадрових, можливо, в подальшому ми це удосконалимо з формулюванням: там, де інші особи з фокусом на те, що вони саме приймають участь у кадровій політиці там чи політиці дисциплінарній державного органу. От така була логіка, що там, умовно кажучи, якийсь громадський діяч попав у дисциплінарну комісію якогось органу з тим, щоб суспільство бачило, що він там не збагатися, перебуваючи в цьому органі, вирішуючи дисциплінарні питання тих чи інших там прокурорів чи таке інше. Саме така була мета, а не те, щоб усіх там КДК

адвокатури всеукраїнську чи регіональну примусити декларуватись. Тому що це, адвокатура – це ж самоврядна організація, вони самі себе фінансують, тому говорити про те, що от там...

Тому частково ми підтримуємо і зазначаємо, що тут є певне неврегулювання. До речі, у мене питання: а кадрові комісії, які зараз у нас атестують прокурорів. Мені здається, було роз'яснення НАЗК, що вони не підпадають під декларування. Я помиляюсь чи ні, Іване?

ПРЕСНЯКОВ І.Є. Вони створені відповідно до закону.

ГОЛОВУЮЧА. На них мало би поширюватись.

ПРЕСНЯКОВ І.Є. Ну, тоді... Я, на жаль, не координую той департамент, який ці роз'яснення видає. Але виглядає, що мало би поширюватись.

СЛАВИЦЬКА А.К. Тому, в принципі, можна підтримати цей законопроект, а потім удосконалити формулювання, на кого він поширюється в контексті представників конкурсних і дисциплінарних комісій.

ГОЛОВУЮЧА. У мене зустрічне питання. Я хочу декілька речей просто уточнити.

Перше. Ми фіксуємо, що нам невідомо про випадки, коли б правоохоронні органи намагались адвокатів, членів дисциплінарних комісій або конкурсної комісії в органах адвокатури притягнути до відповідальності за неподання декларації. Правильно? Ми моделюємо для себе, що теоретично, можливо, нам так здається із прочитання, таке могло би бути. Ризик, який ви хочете закрити, - це саме недопущення притягнення до

відповідальності за неподання декларацій членів органів кваліфікаційних і дисциплінарних в органах адвокатури, ніде інде.

У мене таке наступне зауваження щодо законопроекту і пропозиція як моє зауваження, якщо ви з ним погодитесь, можна було б виправити. Станом на зараз я все-таки в тому формулюванні, яке ви пропонуєте, певну колізію бачу. Чому? Тому що закон, стаття 3, дає перелік суб'єктів декларування не за ознакою належності до професійних організацій, а за ознакою посади. Що це означає. Що, наприклад, член конкурсної комісії мав би подавати декларацію. Член конкурсної комісії, наприклад, в прокуратурі, мав би подавати декларацію незалежно від наявності чи відсутності у нього якихось додаткових ознак.

Ви робите виключення і статті 45, у примітці, яка з усього масиву норм закону встановлює винятки для осіб щодо непоширення на них вимог щодо фінансового контролю, в тому числі щодо подання декларації. Що це означає. Що, якщо ми зберігаємо у вашій редакції членів в органі адвокатського самоврядування у виключенні в примітці до 45-ї, то член конкурсної комісії - адвокат, член конкурсної комісії, наприклад, в прокуратурі (ми моделюємо, тире адвокат) буде на себе мати поширення вимог, наприклад, по конфлікту інтересів, а по декларації ні. Бо це розділ закону, в якому ви прямо кажете, що за ознакою членів в органах адвокатського самоврядування, на них не поширюється дія цілого розділу. І може бути колізія, може бути колізія і може виникати питання: член громадської ради доброчесності – адвокат, то він має подавати декларацію чи не має? Він наче суб'єкт, на якого поширюється дія закону, але для нього є виключення по непоширенню цілого розділу закону.

Відповідно, можливо, для того, щоб вирішити те питання, про яке ви говорите, достатньо було би формулювання, наприклад, наступного щодо неподання, точніше, непоширення розділу 45, перепрошую, статті 45 цілого розділу 7. Да, 7-го? 7-го закону на (зараз я запропоную формулювання, секундочку, я для себе занотувала) членів дисциплінарних і конкурсних

комісій, утворених у недержавних організаціях професійного самоврядування. Отак. Ми закриємо питання таким чином із адвокатурою, але також ми закриємо питання потенційно і з нотаріатом і з, наприклад, недержавними виконавцями. Мені здається, в них також є якісь спеціальні дисциплінарні органи. Такий варіант.

ДАНУЦА О.А. Дивіться, я не заперечую як до другого читання. Я би просив порівняти свою редакцію, а до другого читання абсолютно я підтримую вашу пропозицію.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, моє питання в тому, що оцю колізію, про яку я говорю, в залі також колеги побачать. І моя гіпотеза полягає в тому, що це зменшуватиме шанси справді на прийняття законопроекту для цієї мети, для якої ви її декларуєте. Можливо, ми можемо зробити дві речі: або рішенням комітету до першого читання змінити формулювання, або я навіть запропонувала би перевнести законопроект, щоб не було в колег по залу, скажімо, незрозуміння, де читати – в тексті законопроекту, у висновку комітету. Я обговорює з вами зараз це питання.

ДАНУЦА О.А. Да, просто питання ж в чому, ми ж всі з вами розуміємо, що якщо ми перевносимо, то це ми ще заходимо на один круг.

ГОЛОВУЮЧА. На який один круг? Ми – головний комітет. Ми готові його розглядати одразу.

ДАНУЦА О.А. Коли?

ГОЛОВУЮЧА. Ну, колеги, ми ще раз, ми обговорюємо з вами це питання.

ДАНУЦА О.А. Да, я ж теж в частині дискусії.

ГОЛОВУЮЧА. Давайте знайдемо прийнятну модель.

ДАНУЦА О.А. Я ж теж в частині дискусії.

ГОЛОВУЮЧА. Більше того оскільки немає прикладів зараз тиску на адвокатів за допомогою цієї норми, ми не говоримо про ситуацію, яка створює ризик втручання в діяльність адвоката прямо завтра, прямо вчора.

ДАНУЦА О.А. Дивіться, ми ж... це ж я присутній на антикорупційному комітеті, і він розглядає в першу чергу, як я собі це розумію, антикорупційні ризики, а не вже те, що сталося.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, ми з вами тут погоджуємося, ми шукаємо конструктивний варіант.

ДАНУЦА О.А. Тому, з вашого дозволу, я би просив комітет підтримати. Тому що ніхто ту не скаже, що немає такого ризику, цей ризик існує. І ми маємо його усунути, цей ризик.

ГОЛОВУЮЧА. Ви просите підтримати у вашій редакції?

ДАНУЦА О.А. Я прошу підтримати в своїй редакції, обговорити це в адвокатській спільноті. І особисто я підтримую вашу...

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд, в мене можу бути ще зустрічна пропозиція. Можливо, те формулювання, яке я зараз озвучила, ви можете взяти тиждень, обговорити з адвокатською спільнотою, чи воно сприймається. Ми також

подивимося по всьому масиву законодавства, чи запропонована мною термінологія, я трошки нашвидкуруч насправді пропоную, коректна. І якщо да, все коректно, ми можемо на наступному, наприклад, тижні комітету затвердити в редакції комітету, одразу це змінивши.

ДАНУЦА О.А. Давайте так, пані Анастасія, давайте таким чином, і ви все-таки ліпший спеціаліст в антикорупційному законодавстві, ніж я. Я погоджуюсь як суб'єкт внесення на вашу пропозицію. І якщо ми можемо це зробити сьогодні з вашим трактуванням, ну, там з технікою якимись юридичними правками, ви вже визначите, я готовий підтримувати ваше формулювання.

ГОЛОВУЮЧА. Те, що я зараз сказала, чи з обговоренням і на наступному засіданні комітету?

ДАНУЦА О.А. Ні, те, що ви сказали зараз. Але, ну, чим швидше ми, ну, бажано сьогодні на комітеті підтримати в тому числі ваше, в першу чергу ваше формулювання.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, які будуть ще думки з цього приводу? Бо я просто не готова точно сказати, що моє формулювання з усіх боків коректне. Тобто це словосполучення "організацій професійного самоврядування" воно трошки підступне в тому сенсі, що закону окремого, який регулює організації професійного самоврядування, немає. І в різних законах різне насправді вживається словосполучення для окреслення цієї групи організацій.

Давайте почуємо ще думки колег. Ярослав, будь ласка. І потім Антоніна тримає і Анатолій Петрович.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я б звертався до авторів законопроекту з пропозицією справді краще взяти тиждень на те, щоб ми випрацювали

оптимальне формулювання і за таких умов комітет може рекомендувати за основу і в цілому, законопроект не є великим. Тобто тут як би є можливість зекономити час, а навпаки його не втрачати. Бо якщо ми підемо шляхом двох читань, тобто це займе просто ще більше часу. Тому, власне, я більше підтримую, щоб ми справді знайшли юридично виважене, узгоджене з адвокатським середовищем формулювання, яке задовольнить всіх. Взяти цей тиждень, так, у нас наступний тиждень те ж робочий.

ДАНУЦА О.А. Я не заперечую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Все, тоді...

ГОЛОВУЮЧА. Давайте ще почуємо думки інших членів комітету.

Пані Антоніна, будь ласка, потім – Анатолій Петрович.

СЛАВИЦЬКА А.К. Я хотіла сказати, що, в принципі, те формулювання, яке ви запропонували, воно прийнятне. Якщо в нас буде час, ми ще подумаємо. Хоча якогось загального закону, який би регулював це самоврядування, немає, але тим не менше в кожному там спеціальному законі якось там воно називається і загальним терміном охоплюється самоврядування дефініцією. Тому, в принципі, якщо не заперечують автори, то ми можемо так і зробити до наступного комітету, що це узгодити і обговорити в цілому.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Я теж підтримую думку, що хай краще вони ще підберуть, тому що це ви зльоту так от предложили, а треба все-таки трошки подумати, почитати і може ще буде краще формулювання, ніж ви... Головне,

що ми повинні прибрати ту колізію, а вона сьогодні існує явно. І спішити, куди поспішати, треба дати час, хай, дійсно... Підтримую вашу пропозицію.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, у мене тоді зустрічне питання. За умови, що ми виходимо на прийнятне якісне формулювання, чи буде готовність членів комітету за основу і в цілому рекомендувати цей законопроект?

Пане Олександрє, будь ласка.

_____. Так, з урахуванням того, що текст законопроекту не є дуже великий, я не бачу ніяких проблем рекомендувати Верховній Раді прийняти його за основу та в цілому.

ГОЛОВУЮЧА. Тоді, колеги, в мене буде наступна пропозиція. Доручити секретаріату комітету зробити техніко-юридичне опрацювання отого формулювання, яке я щойно запропонувала, залучивши до цього представників авторського колективу законопроекту, для того щоб на наступному засіданні комітету ми були готові затвердити, власне, редакцію, яку запропонувати на розгляд залу. Мені здається, так дуже конструктивно. Так, влаштовує, колеги?

ДАНУЦА О.А. Абсолютно.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, тоді, щоб у нас було рішення по цьому, ще раз фіксую. Робоче формулювання, до якого ми поки схилиємо, це замість членів адвокатського самоврядування в примітці до статті 45 зафіксувати: члени дисциплінарних і конкурсних комісій, утворених у недержавних організаціях професійного самоврядування. Доручити секретаріату разом з представниками суб'єктів права законодавчої ініціативи доопрацювати це формулювання техніко-юридично для того, щоб на наступному засіданні

комітету ми готові були ухвалювати рішення. Так? Тоді прошу по цьому визначатися, колеги.

Хто – за? Проти? Утримався? Дякую, дуже колеги.

По цьому ми тоді маємо рішення. Колеги, дуже дякую за конструктив. Дякую. Ми за тиждень, я впевнена, доопрацюємо.

Гаразд, колеги, далі ми можемо рухатися в порядку антикорупційної експертизи. Єдине що, колеги, у нас присутніх достатньо багато колег по законопроектах. Якщо ваша ласка, ще раз мені скажіть, по яких законопроектах присутні представники авторського колективу.

_____. *(Не чути)*

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, давайте, якщо можна по одному.

4333, 4265...

_____. 4229.

_____. 2445.

_____. 4187. *(Шум у залі)* І в мене комітет паралельно, якщо... так.

ГОЛОВУЮЧА. Прошу, колеги, в кого комітет? *(Шум у залі)*

Колеги, в мене пропозиція наступна. Дивіться, по законопроекті 4333, мені здається, в нас проект висновку: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, і без зауважень. Зараз, одну секундочку, я знайду проект висновку. 4333. Можливо, його ми могли би одразу

розглянути. В мене принаймні до нього немає зауважень. Зараз ми знайдемо проект висновку. Зараз, одну секундочку, колеги. Є? Дякую дуже, колеги.

Да, колеги, законопроект за реєстраційним номером 4333 про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо посилення відповідальності за незаконне виселення з житла. В нас проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Зі свого, принаймні, боку я також до законопроекту зауважень не маю.

Колеги, чи є у членів комітету питання чи зауваження по цьому законопроекту? Колеги, тоді, можливо, по цьому ми можемо визначитися одразу. Прошу тоді визначитися по тому проекту висновку, по якому маємо.

Хто за такий проект висновку, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Наступний законопроект... Ще раз, колеги, в кого був комітет?

_____. Маріковського, 4187 законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, по цьому законопроекту, якщо я не помиляюся, є зауваження Національного агентства з питань запобігання корупції по цьому законопроекту.

Да, колеги, давайте тоді, напевно, цей законопроект і будемо обговорювати. 4187 про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування.

Поки ми шукаємо проект висновку комітету, колеги, я скажу, що в висновку НАЗК вважає, що ідентифікували корупціогенні фактори, а саме не визначені переліки вимоги до документів, які суб'єкту господарювання необхідно подати для одержання спеціального дозволу на користування надрами, і це порушує вимогу Закону "Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності". Не встановлені критерії і алгоритми для відбору ділянок бурштиноносних надр, діяльність яких не підлягатиме обов'язковій

оцінці впливу на довкілля. Суперечність з Законом України "Про оцінку впливу на довкілля" в частині переліку документів для отримання спеціального дозволу на користування надрами. Це з основного, колеги. Можливо, одразу, пане Олександр, ви відповісте на питання.

_____. Давайте я презентую, у мене є ці зауваження, я на них тоді відповім також.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

_____. Шановні колеги, пропонується вашій увазі 4187 законопроект про внесення змін до законодавчих актів України щодо підтримки розвитку вітчизняних галузей надрокористування. Особливо щодо специфіки вашого комітету, то вважаю за необхідне сказати, що законопроект впорядковує діджитал-підхід до регулювання роботи галузі, онлайн-аукціони, інтерактивна карта родовищ, електронний кабінет, що дозволяє спростити і зробити її прозорою, перегляд і прийняття участі різних суб'єктів господарювання в конкурсах на отримання певної ділянки або родовища.

Прозорі правила доступу до надр, об'єктивний обрахунок вартості спецдозволів, калькулятор цін, геологічна інформація, оцінка запасів корисних копалин за міжнародними стандартами. Цей законопроект також гармонізує наше законодавство і приводить його до європейського.

Також забезпечує підтримку малого надрокористування, спрощення надання дозволів на розробку корисних копалин... копалин місцевого значення. Підвищує привабливість геологорозвідки, комплексні дозволи на розвідку і видобуток та розстрочення платежу з надання спецдозволу. Лібералізація обігу прав на користування надрами, вільне відчуження прав на користування надрами.

Положення законопроекту спрямовані на створення прозорої системи доступу до інформації про запаси та ресурси корисних копалин та удосконалює порядок надання спеціальних дозволів на користування надрами. Підвищує конкуренцію та лібералізує відносини у сфері користування надрами, що дозволить розвивати вітчизняні галузі видобування і створить умови для розвитку економіки України та підвищить її інвестиційну привабливість.

Що стосується зауважень НАЗК, то ми їх знаємо і ми на них маємо там певні відповіді. Щодо невизначення переліку та вимог документів, які суб'єктам господарювання необхідно подати для одержання спеціального дозволу на користування надрами за результатами аукціону, що порушує вимоги Закону України про дозвільну систему у сфері господарської діяльності, то, по-перше, ті речі, які ми можемо прибрати до другого читання, ми їх з легкістю приберемо. А, по-друге, ми вважаємо, що такий перелік вимог та документів має встановлюватися підзаконними нормативними актами. Інакше в результаті незначних змін у переліку документів доведеться змінювати закон. Якщо НАЗК хоче, щоб ми вносили ці документи в закон, то я вважаю, що це недоцільно завантажувати Верховну Раду зміною одного документа, якщо це роблять підзаконною все життя.

Друге: не встановлені критерії та алгоритми для відбору ділянок бурштиноносних надр, діяльність на яких не підлягатиме обов'язковій оцінці впливу на довкілля. Це зауваження НАЗК. Наш коментар: закони мають підвищену стабільність порівняно з підзаконними нормативними актами. Також доцільно вводити підзаконними актами, інакше в результаті незначних змін знову доведеться змінювати закони.

З метою спрощення процедури отримання спецдозволу зменшення кількості дозвільних процедур дерегуляції проектом закону пропонується право на отримання спеціального дозволу на користування надрами, що включає і геологічне вивчення, в тому числі дослідно-промислому розробку та видобування корисних копалин. Це наш коментар.

І третє зауваження, що суперечить між положенням проектом закону та вимогами Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" в частині переліку документів для отримання спеціального дозволу на користування надрами. На що відповідаємо, що питання захисту довкілля регулюється процедурою проходження та отримання висновку ОВД, відповідно Закону про ОВД, про яке я сказав.

Гірничий відвід не має нічого спільного з довкіллям та стосується переважно безпеки праці, що регулюється проектом розробки родовища, та координати розробки та її особливі умови визначені в спеціальному дозволі з користування надрами. Тобто гірничий відвід є дублюючим документом, збереження якого доцільне лише у випадку ведення робіт шахтним методом через технологічні особливості.

Здійснення діяльності, передбаченої спецдозволом із дотриманням вимог Закону України "Про оцінку впливу на довкілля", нівелює ризики недотримання надрокористувачами вимог екологічної та інших видів безпеки. Окрім того, невід'ємною частиною дозволу є угода про умови користування ділянкою, що укладається між органом з питань надання дозволу і надрокористувачем і містить програму робіт, яка оформлюється як додаток в особливі умови надрокористування. Таким чином, додаткове погодження проектів розробки родовищ створює додаткове регуляторне навантаження на суб'єктів господарювання, оскільки надрокористувач зобов'язаний погоджувати з органом надання дозволу програму робіт, яка є невід'ємною частиною дозволу.

Тут є ще декілька зауважень: четверте, п'яте і шосте. Можливо...

Четверте. Необґрунтоване встановлення переваг для окремих суб'єктів господарювання, які мають спеціальний дозвіл на користування надрами. Логічно, бо закон зворотної сили не має. Ті, хто отримали спеціальні дозволи і вже ведуть роботи у даному напрямку, матимуть змогу продовжувати свою роботу. Це сприятиме економічній стабільності і доброму інвестиційному клімату в галузі надрокористування.

П'яте. Не враховані вимоги статті 4 Закону України "Про адміністративні послуги" при визначенні механізму надання гірничих відводів. Державна політика у сфері надання адміністративних послуг дотримується. Зокрема, інформація стає, навпаки, більш прозорою і відкритою, оперативною та своєчасною, а також доступною, відбувається раціональна мінімізація кількості документів та процедурних дій.

Шосте, останнє. Не унормований механізм узгодження вжиття додаткових заходів і дій у разі виявлення значного негативного впливу від впровадження господарської діяльності на життя і здоров'я населення чи довкілля. Не існує припису про тимчасове зупинення. На практиці застосовується припис – попередження про недоліки, виявлених під час контрольного заходу.

Друге. Зупинка дій спеціального дозволу у разі невиконання припису з автоматичним наданням терміну на усунення вичерпного переліку та інше. У разі відсутності другого етапу зупинення дій спецдозволу Держгеонадра буде без апеляційного зобов'язання за будь-яке виявлене порушення звертатись до суду щодо виключно анулювання спеціального дозволу. Наразі чинне законодавство виділяє інструмент зупинення, а у подальшому анулювання в судовому порядку спеціального дозволу. Відповідно до Кодексу України про надра у разі порушення користувачами надрами може бути обмежено, тимчасово заборонено або припинено центральним органом виконавчої влади, що реалізує державну політику відповідну.

Всі зауваження не є критичними і можуть бути виправлені при підготовці законопроекту, можуть бути і мають бути виправлені при підготовці законопроекту до другого читання. Так що прошу, колеги, не судіть строго і підтримайте.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, чи будуть питання від членів комітету?

Пане Володимире, будь ласка.

КАБАЧЕНКО В.В. Судити строго не будемо, але питання задамо. Комплексно законопроект, я не знаю, чи у всіх вистачило часу ознайомитися з ним, зрозуміти його. У мене питання наступного характеру. Буде створено державне підприємство. І це державне підприємство буде мати назву "технічний адміністратор інтерактивної карти". Це назва державного підприємства, да? Звісно, що державним підприємством має керувати керівник. Я хочу задати наступне питання: чи передбачена якась конкурсна процедура щодо відбору керівника, який буде керувати державним підприємством, новоствореним державним підприємством?

_____ . Це не предмет регулювання законом, а це регулюється підзаконним актом.

КАБАЧЕНКО В.В. Я вважаю, що саме цей момент є в тому числі предметом розгляду нашого комітету, тому що ми знаємо, що взагалі посади таких надважливих державних підприємств вони часто йдуть із ризиком корупції. Тому що невідомо, яким чином призначать керівника, хто буде цей керівник. І в силу того, що в цьому законопроекті абсолютно повністю відсутня конкурсна процедура, це ми обов'язково маємо виправити і це в жодному разі не має бути прописано на рівні підзаконного акту. Тобто ще раз: конкурсна процедура має бути в тому числі предметом розгляду даного законопроекту.

Дякую.

_____ . Володимире, я пропоную подати відповідну правку від депутатів, якщо таке можливе, і ми її розглянемо якраз на відповідному підкомітеті. І думаю, що проблем не буде з тим, щоб його прийняти.

Хочу повторити відповідь, аргументацію на перше питання щодо НАЗК: не визначений перелік та вимоги до документів, які суб'єкту господарювання необхідно подати.

Дуже просте питання. Що, якщо визначати законом перелік документів і вимоги, то, умовно, при незначній зміні якогось документу потрібно буде вносити зміни до закону. Тому потрібно вводити це підзаконними актами, доречно встановлювати на ряді підзаконних актів.

Це відповідь.

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)*

_____ . Ми знаємо, що таке надра в країні. Надра всі належать народу України, і дійсно цей закон він потрібен, але до нього в такій редакції є дуже багато питань. І я вважаю, що навіть на перше читання він повинен йти в такій формі, де немає кричущих якихось ризиків, що потім їх неможливо буде виправити навіть правками.

Те, що от ви казали, що про перелік документів. Я вважаю, що слушне зауваження від НАЗК, чому. Тому що якийсь перелік необхідних документів все-таки треба вказати. І, звичайно, ви всі їх не можете вказати, але необхідні треба вказати. Тому що, якщо зовсім нічого не вказати, то це конкретний ризик, тому що кожен буде толкувати це питання по-своєму: я вважаю, що стільки треба, той буде вважати, що стільки, а той буде вважати, що стільки. Основні документи треба вказувати, щоб, не дай Бог, чогось нам не пропустити, тому що це надра народу.

Далі. Я не всі буду зауваження перераховувати, але от, наприклад, теж у мене питання. При наданні дозволу компанії, яка буде користуватися надрами, закон передбачає звичайну перевірку на здатність розробки цих надр і таке інше. Але він передбачає потім, коли дозвіл буде отриманий, передати ці всі дозвільні документи іншій компанії, а інша компанія, вона здатна буде робити це чи не здатна, і хто вона така. Ми від них перевіряємо, а користуватись і будуть розробляти інші. Це як це так? Для чого це тоді ми самі себе дуримо?

Потім от, наприклад, у мене теж питання. "Вилучення земельних ділянок лісогосподарського призначення державної або комунальної власності здійснюється без отримання згоди землевласника". Як це так? Вибачте, надра самі по собі належать державі і народу України, і та ділянка земельна може бути вилучена розробником без згоди власника і користувача цієї земельної ділянки. Мені здається, це теж не зовсім правильно, тому що це такі ризики дуже серйозні. І я вважаю, що необхідно, оскільки тут цих зауважень, я не хочу повторюватись, 17 і більше, все-таки до першого читання треба їх виправити так, щоб вони не так жорстко стирчали в цьому законі і не викликали таких явних запитань, які я навіть тільки от привів до цього. Тому я вважаю, що треба допрацювати вам цей закон, а потім подавати нам на розгляд, тому що тут явні і дуже багато корупційних ризиків.

Дякую.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я, скоріше, підтримати, власне, зауваження Володимира Кабаченка. Ми чітко можемо це викласти як зауваження доцільність, зазначити конкурсні процедури відбору технічного регулятора, тобто це цілком ті речі, які можна до другого читання поправити, просто ми мусимо це визначити. Далі є ряд неузгодженостей, там, наприклад, стосується питання торфу, в одному місці вказується, що можна для власних потреб, в іншому місці вказується, що можна для будь-яких потреб. Тобто це техніко-юридичні правки, які досить легко виправляються до другого читання, але це фактично створює колізію, тому що в реалізації можна трактувати або по одній, або по другій статті. Тобто такі речі насправді дуже важливо вичищати. Тому я пропоную із зауваженнями, тобто такі, як не містять корупційні ризики. Насправді в даному випадку вони... Тобто вони хіба потенційні? Але серед переліків зауважень вказати, зокрема, потребу конкурсної процедури.

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, Ярослав, ви пропонуєте те, що НАЗК говорить, зробити зауваженнями?

ЮРЧИШИН Я.Р. Саме так.

ГОЛОВУЮЧА. Да, будь ласка, пане Іване.

ПРЕСНЯКОВ І.Є. Ми зі свого боку, я почув зауваження колег, ми готові сідати і пропрацювати. Я, чесно кажучи, навіть на слух не погоджуюся з частиною того, що було зауважено. Очевидно, що якщо є перелік документів та вимог до документів, які подаються, наприклад, для отримання дозволу без проведення аукціонів, а немає такого самого переліку для того, щоб отримати дозволи за результатами аукціону, некоректно говорити, що щось можна врегулювати на рівні підзаконки, а щось... законом має бути врегульовано.

Але, тим не менш, ми готові сідати. Те, що я бачу, це, дійсно, велика кількість зауважень технічного характеру. Ми готові з колегами, якщо треба, доопрацювати і дати свої пропозиції.

_____. Якщо можна, мета законопроекту, як ви бачите, якщо ознайомились, все одно значно світліша, ніж статус-кво. Тому, звісно, допрацюючи його, ми дуже суттєво покращимо антикорупційну політику щодо наших надр.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. В мене питання наступне. Можливо, ми можемо те, що НАЗК вважає корупційним ризиком, зняти наступним роз'ясненням. Зараз є фактично два варіанти отримання спеціального дозволу на користування надрами. Правильно я розумію? Ті, хто отримає його вперше, йдуть на аукціон, ті, хто отримає його не в перше, – рухаються без аукціону.

Ви в законопроекті пишете, що для тих, хто рухається без аукціону, фактично перелік документів встановлюється підзаконною. Що це має бути за перелік документів? Чим він відрізняється від переліку документів, сформованого, визначеного на рівні вашого законопроекту для тих, хто отримує вперше цей дозвіл через аукціон? Чому така різниця в підході?

_____. Наразі я точно не можу вам на це відповісти питання. Але можемо зазначити гарантовано, що ми прискіпливо поставимося до того, щоб внести відповідні зауваження і зміни, врахувати його до другого читання. Я беру на себе цю відповідальність.

ГОЛОВУЮЧА. Гарзд.

Колеги, які ще будуть думки щодо цього законопроекту? Колеги?

(Шум у залі)

НАЗК говорить про корупційні ризики. Наш проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи зауваження. Давайте визначатися.

Дивіться, колеги, з усією повагою до авторів законопроекту, дякуючи їм за те, що вони готові законопроект з нашими зауваженнями допрацьовувати, я би все-таки наступне сформулювала. Висновок НАЗК говорить про корупційний ризик в наступній нормі. Можливість встановлювати вимоги до документів, які подаються для отримання спеціального дозволу без аукціону, тобто не вперше, на рівні підзаконних нормативно-правових актів.

Разом з тим, у нас чітко є частина перша статті 4 Закону України про дозвільну систему господарської діяльності, де зафіксовано, що виключно законами мають регулюватися відносини, пов'язані з одержанням документів дозвільного характеру, і на рівні закону мають встановлюватися переліки вимог до документів, які суб'єкти господарювання мають, власне, подати для отримання таких документів.

Ми можемо наступне зробити: звернути увагу на корупційні ризики по цій конкретній нормі, вказати головному комітету на необхідність доопрацювання цього до другого читання або як вирішить головний комітет, решту функцій лишити із зауваженнями.

Пане Олександр, з усією повагою, я не бачу просто, як інакше можна такі речі тлумачити. Що скажете, колеги?

_____. Звісно, ваші зауваження. Порекомендуйте їх врахувати, і ми їх врахуємо.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, так приймається? Тоді, колеги, в тому варіанті, в якому щойно озвучила щодо законопроекту 4187, пропоную визнати законопроект таким, що містить корупціогенний фактор в одній конкретній нормі, вказати головному комітету на необхідність її доопрацювання до другого читання щодо необхідності проведення конкурсу, зафіксувати це в якості зауваження і відповідно також нашої рекомендації головному комітету. І, в принципі, це ключове. Я би насправді також звернула увагу комітету на необхідність пропрацювати решту зауважень, наданих НАЗК. А ми звертаємо увагу на те одне, що нам здалося ключовим. Так, колеги?

Тоді по цьому проекту висновку прошу визначатися. Хто – за? Проти? Утримався.

Дякую дуже колеги.

_____. Дуже дякую колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Наступний законопроект, колеги... Прошу?

_____. 4265.

ГОЛОВУЮЧА. 4265. У мене нічого немає.

Вам ще раз треба буде дати документ. Гарзд. Можете тут зачекати, я скажу просто...

Колеги, законопроект (реєстраційний номер 4265) проект Закону про державну реєстрацію геномної інформації. У нас проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Мушу проінформувати, що надійшов аналогічний висновок від Національного агентства з питань запобігання корупції. НАЗК вважає, що є корупціогенний фактор, а саме нечітка, з порушенням принципу юридичної визначеності регламентація прав, обов'язків, відповідальності юридичних, фізичних осіб. Зокрема, НАЗК звертає увагу, що в одній нормі закону йдеться про добровільність забору біологічного матеріалу, в інших же говориться, що для військовослужбовців це відбувається кожні вісім років постійно. Незрозуміло, яким чином далі використовується цей біологічний матеріал. Незрозуміло, чи державна реєстрація геномної інформації для цих категорій буде обов'язковою чи добровільною. І це, в принципі, ключове.

Тоді пана Олександра Бакумова я прошу по цьому висновку НАЗК відкоментувати. Дякую дуже.

БАКУМОВ О.С. Доброго дня, шановні колеги, шановна пані головуюча! Дякую за запрошення і можливість пояснити вказаний законопроект.

Законопроект про державну реєстрацію геномної інформації був зареєстрований членами правоохоронного комітету, мною, паном Монастирським та іншими народними депутатами України. Це вимоги сьогодення, які стоять перед нашими правоохоронними органами. І ми намагаємося створити додаткові інструменти для того, щоб вся система правоохоронних органів мала змогу користуватися відповідною геномною інформацією і встановлювати злочинців. По-перше, це внесення біологічного

матеріалу злочинців, які засуджені за насильницькі злочини – це раз. Це можливість ідентифікувати невідомі трупи, останки трупів, відповідно забезпечити таким чином ідентифікацію, і інші відповідні цілі, які передбачені в законопроекті.

Я хочу зараз звернутися до тих пропозицій... не пропозицій, а зауважень, які сказала пані Головуюча і які викладені відповідно у висновку Національного агентства запобігання корупції.

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, пане Олександр, з вашого дозволу я ще зверну вашу увагу на проект нашого висновку, щоб ви одразу на всі питання відповіли. Проект висновку в нас за результатами антикорупційної експертизи. Також звертаю увагу на наступне, що за вашим законопроектом держателем бази даних геномної інформації має стати Міністерство внутрішніх справ, але не визначено законом, яким чином, власне, і визначається, і здійснюється обробка, зберігання і доступ до таких даних, що фактично створює значну дискрецію і корупційні ризики.

БАКУМОВ О.С. Дякую, шановна пані Головуюча.

Дійсно, держателем бази пропонується Міністерство внутрішніх справ, оскільки на сьогоднішній день єдиною фактично інституцією державної влади, яка може хоч якось оперувати такими даними, є Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр, а також його осередки у відповідних декількох регіонах. А тому вже логічно пояснюючи сьогодні, хто на сьогоднішній день робить експертизу ДНК, хто встановлює експертизи, хто ідентифікує відповідні дані, це на сьогоднішній день НДЕКЦ, тому як принцип логічності ми... НДЕКЦ, Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр.

І, так, рухаючись по зауваженням НАЗК.

Перше. Нечітка, порушення з принципом юридичної визначеності прав, обов'язків, відповідальності. Ми вважаємо, що тут права та обов'язки

регламентовані достатньо чітко, що є конкретні пропозиції, які нам потрібно врахувати. Ми це можемо зробити до другого читання і більш детально врахувати.

Якщо ми кажемо про відповідальність, то ми обговорювали питання відповідальності і домовились, що це буде окремим законом вноситись і до Кримінального кодексу, і до адміністративного, до Кодексу про адмінправопорушення. До речі, я розмовляв з пані Устіною і ми зараз разом з нею опрацьовуємо цю відповідальність, цю можливість, якщо цей законопроект буде ухвалено в першому читанні. І це ми опрацьовуємо питання відповідальності.

Далі, стаття 6 закону, навколо якої були великі суперечності і в нашому профільному комітеті, щодо добровільної державної реєстрації геномної інформації громадян України, іноземців та осіб без громадянства буде виключатися, і ми домовилися, що цієї статті не буде. А, отже, МВС потенційно не зможе обробляти інформацію цивільних осіб, тільки осіб злочинців, тільки невпізнані трупи і останки і тільки військовослужбовці, і те за певних умов.

Далі, стаття 8 закону, щодо якої робить зауваження НАЗК, відбір біологічного матеріалу у військовослужбовців і зазначає нам: не визначено, що такий відбір біологічного матеріалу в осіб, які добровільно вступають, призиваються на військову службу, здійснюється для державної реєстрації геномної інформації. А і не буде здійснюватися ця державна реєстрація геномної інформації. Вона буде тільки зберігатися у відповідних військових частинах для того, якщо наступлять наслідки, для яких необхідно буде ідентифікація відповідних осіб саме для того, щоб забрати цю інформацію потім і за результатами внести в базу і встановити цю людину. Тому закон і містить, що саме ця інформація по військовослужбовцям, навколо якої і є оця суперечність вся, в принципі, яку зауважив НАЗК, проводиться тільки для розшуку осіб, зниклих без вісті – раз, ідентифікації невпізнаних тіл останків – два. І третє – це ідентифікація особи людини, яка за станом свого здоров'я

чи за віком не може повідомити відомості про себе. За інших обставин фактично ми цю інформацію не вносимо до державного реєстру, і вона не підлягає обробці, тільки щоб вона була зафіксована, оскільки військовослужбовці все ж таки – це люди, які належать до певної категорії з підвищеним ризиком до свого життя і здоров'я у зв'язку із залученням, потенційним залученням до конфлікту і так далі.

Таким чином, у нас є інша сторона цієї медалі, яку ми обговорювали на профільному комітеті, це можливість саме відбирання інформації від строковиків. Тому що все-таки строковик – це не особа, яка укладає контракт і добровільно вже іде на службу, і таким чином отут в нас є невеличка дилема. Однак ми теж доопрацьовуємо з приводу цього питання до другого читання. НАЗК нам каже, що не розкривається зміст подальшого також використання статті 8. Я вже вам навів, зміст, це частина перша статті 4, який викладений відповідно у трьох підставах для обробки цієї інформації.

Щодо статті 9, що молекулярно-генетична експертиза для здійснення обов'язкової держреєстрації проводиться за рахунок коштів держбюджету, а така експертиза для здійснення добровільної держреєстрації проводиться на платній основі порядку, встановленого Кабміном, то можу зауважити, дійсно у зв'язку з тим, що 6 стаття потенційно була виключена і є домовленість профільного комітету, то добровільна реєстрація геномної інформації не буде встановлюватись відповідно в порядку, який затверджений Кабінетом Міністрів, а буде здійснюватись за рахунок коштів державного бюджету або за рахунок коштів, які виділені на утримання відповідних військових формувань.

Прошу вас дуже підтримати, тому що це дуже, вибачте мене, такий крутий законопроект, він революційний, він дозволить нашій державі рухатись вперед і доволі ефективно розкривати злочини, якщо ми намагаємось ставити собі за мету підвищити ефективність розкриття насильницьких злочинів.

Дякую вам за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже.

Які будуть питання в членів комітету? Анатолій Петрович.

Колеги, зафіксуйте, будь ласка, хто ще хоче взяти слово. Ярослав Юрчишин, пані Ірина Фріз.

БУРМІЧ А.П. Я чисто доповнення. От, наприклад, ще 100 років назад в японських арміях всі, хто йде на службу, вони залишали в сім'ї волосся, нігті, ті біологічні матеріали, вже все, і тоді, коли знаходили трупи, ну, там воно зберігалось це все в сім'ях, але була можливість потім ідентифікувати і тих, хто загинув, неопізнані трупи, обгорівші і таке інше, тому що був біологічний матеріал. Ми до цього прийшли вже сьогодні, де воно там буде зберігатися і все таке, але цю роботу, звичайно, треба робити, вона важлива.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, дозволяйте, давайте зберемо коментарі від членів комітету.

Пані Ірино і потім пан Ярослав Юрчишин.

ФРІЗ І.В. У мене питання. Ви прописали про військовослужбовців те, що я дивлюсь, просто я не можу підгрузити порівняльну таблицю, її поки що немає тут в картці. А ви також будете збирати геном і в правоохоронців? Наприклад, поліцейські мають також достатньо високий ризик. Чому саме військовослужбовці?

БАКУМОВ О.С. Військовослужбовці, тому що в них все ж таки підвищений рівень бути не ідентифікованими. Якщо поліцейський вступає в потенційний конфлікт, реалізуючи свою правоохоронну функцію або забезпечення суспільства громадської безпеки і правопорядку, він все одно потенційно може бути ідентифікований, то військовослужбовець під час

виконання бойових завдань, дуже його складно в складі підрозділу, який є зведеним і ідентифікованим, ідентифікувати потім.

ФРІЗ І.В. А ви знаєте, що у нас строковики не залучаються до проведення до здійснення бойових завдань? Чи там виключно контрактники зараз знаходяться?

БАКУМОВ О.С. Я про те і наголошував, до речі. Я це першим сказав, що зараз є дискусія стосовно строкової служби.

ФРІЗ І.В. Але у вас прописано, що ви в строковиків берете матеріали, а в контрактників не берете, які безпосередньо виконують бойові завдання.

БАКУМОВ О.С. Всі військовослужбовці підлягають збору по геномній інформації, незалежно від виду служби, до яких вони залучені – строкова чи служба за контрактом. Але я впевнений в тому, що вони всі мають бути ці матеріали просто відібрані, не опрацьовуватися, не вноситися, але вони мають бути. Сьогодні не залучаються, не дай Боже, завтра будуть військовослужбовці всі залучені незалежно, ми не знаємо, що буде завтра. Але, дай Боже, щоб таких ситуацій не було.

ФРІЗ І.В. А в який спосіб і де будуть зберігати військова частина або Міністерство оборони ці матеріали?

БАКУМОВ О.С. Ці матеріали будуть збирати відповідно в порядку, який затвердить Кабінет Міністрів разом з Міністерством оборони, який буде зреалізовувати ці військово-лікарські комісії, в яких відповідно проходить буде розроблений порядок.

ГОЛОВУЮЧА. Ярослав Юрчишин. Ярославе, ви наче просили слово.
Ні?

ЮРЧИШИН Я.Р. Так. Власне, як би...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, будь ласка, давайте... Колеги, я вас прошу
давайте з повагою один до одного.

ЮРЧИШИН Я.Р. Насправді є у нас як би поширена практика, якщо ми
бачимо...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, будь ласка!

Ярослав.

ЮРЧИШИН Я.Р. Насправді надзвичайно важлива сфера, яка у нас
законодавчо недосконало врегульована, але є певна невідповідність. Ми
можемо її сформулювати як суттєве зауваження з необхідністю врахувати,
так, до другого читання, бо тут навряд чи це як би є корупційний ризик. Але,
якщо не буде забезпечено добровільність відбору генетичного матеріалу,
зокрема призовниками, то відповідно можлива колізія із положеннями
частини першої-другої статті 32 Конституції України, а також окремих
положень Конституційного Суду, тобто рішень, що може давати підстави
вважати такий забір без добровільності втручанням у конституційне право на
особисте та приватне, сімейне життя.

Відповідно я би пропонував це все-таки дати як зауваження, щоб
зазначити необхідність, власне, встановлення добровільності такого забору,
особливо в призовників, які, пані Ірина дуже чітко зауважила про те, що як
би не всі вони апріорі потрапляють в військові дії. Слава Богу. Хоча знову ж
таки... Тобто в даному випадку має бути добровільність, у нас зрештою така
добровільність є по іншим підходам, набрання ідентифікаційного коду, ще

щось. Тобто тут мають бути певні запобіжники. Вони навряд чи будуть масовими.

БАКУМОВ О.С. Дозвольте відразу... Пане Ярославе, я повністю з вами погоджуюсь стосовно цього. Однак, ми повинні теж розуміти, що коли особа йде на основний вид служби, не на альтернативний, і коли вона проходить ту ж саму військово-лікарську комісію, ми у неї відбираємо і кров, і досліджуємо цю кров відповідно, і ці аналізи зберігаються. І це нічим не відрізняється від того, що будуть вони відбирати і зберігати відповідні на строк служби, тільки на строк. Окремо, дійсно, ми це проговорювали: не 8 років, а на строк строкової служби, яка відбувається. І таким чином забезпечити це.

ЮРЧИШИН Я.Р. Погоджуюсь цілком, але ми як законодавці маємо забезпечити, що це добровільно, людина поінформована, вона знає, що це відбувається. Так ми захистимо цей закон в першу чергу від неймовірного розгляду в Конституційному Суді. Тут немає корупційного ризику, тут просто є... як би, якщо ми хочемо запровадити механізм, який законодавчо буде бездоганним, ця добровільність забезпечить дієвість цього механізму. Інакше ми просто будемо мати рішення Конституційного Суду про те, що це втручання. А погодьтеся, в нас є така практика.

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка.

_____. Я хочу виступити на захист законопроекту. Більше того, я не розумію реакції колег, які вважають, що забір генетичного матеріалу є втручанням в особисте життя. Я нагадаю вам про процедуру отримання паспорту, коли у людини беруть зразки чого – відбитків пальців. А в цивілізованих країнах ще беруть зразки сітківки ока. І взяття генетичного матеріалу – це лише питання часу, там питання 5-10 років, коли на рівні з

відбитками у кожного громадянина, у кожної людини світу для переміщення буде братися генетичний матеріал, як зараз вже беруться аналізи на COVID-19, вводиться біологічний паспорт.

Тобто навпаки цей законопроект проривний, він створює якраз крок в напрямку до того, щоб реформувати систему паспортів і ввести забір генетичного матеріалу у кожного громадянина України заради безпеки, заради лікування, заради... у випадку якихось катастроф там чи нещасних випадків, надання екстреної медичної допомоги, адекватної його, скажімо, ну, фізіологічним особливостям.

Абсолютно треба підтримувати, ну, я не... якусь ..... змову шукати в такому простому для світу законопроекті неможливо.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, я би просто пропонувала повернутися до предмету відання нашого комітету. В нашому проекті висновку ключове питання наступне. Воно не стосується навіть добровільності чи недобровільності отримання цієї інформації, воно стосується захисту даних і чіткого врегулювання на рівні закону: хто, яким чином, за яких умов, з якою відповідальністю має мати доступ до цієї інформації.

Я зараз просто для порівняння відкрила Закон про державний демографічний реєстр, і тут дуже чітко, наприклад, зафіксовано, як здійснюється доступ до інформації з реєстру, як вносяться туди дані і так далі. У вашому законопроекті, на жаль, тільки зафіксовано, що держателем реєстру є, власне, МВС і адміністратором є центр при МВС. Хто ще крім МВС має доступ до цього реєстру? В якому порядку це відбувається? Як відбувається захист персональних даних? Незрозуміло. В мене ключове ось це питання до законопроекту, а не навіть, в кого і як буде здійснюватися забір даних геномних.

БАКУМОВ О.С. Дивіться, так, дійсно, держателем-адміністратором реєстру є МВС, він відповідальний за ведення реєстру. Єдиним органом,

який наповнює цей відповідний реєстр, це той, хто зараз цим займається, це єдина установа, я повторююсь, в нашій державі – Науково-дослідний експертно-криміналістичний центр.

ГОЛОВУЮЧА. Оце ви вообщє, вибачте, будь ласка, за просторіччя, не впливає з норм законопроекту. Адміністратором бази даних є Державний науково-дослідний експертний центр, який відповідає за технічне і технологічне програмне забезпечення, збереження...

БАКУМОВ О.С. І наповнення.

ГОЛОВУЮЧА. ...захист, оброблення, надання інформації, що міститься в базі даних.

БАКУМОВ О.С. Так, це він, цей центр.

ГОЛОВУЮЧА. Держатель має право доступу до відомостей. З цього взагалі не впливає, що наповнює тільки він. З цього не зрозуміло, хто ухвалює рішення про доступ від інших органів до реєстру. У мене оце ключове питання.

БАКУМОВ О.С. Правильно. Вносить інформацію відповідну. Тільки вносить інформацію, опрацьовує і вносить. Може собі вставляти, проводити відповідні експертизи.

ГОЛОВУЮЧА. Тут про внесення взагалі нічого не написано, я перепрошую.

БАКУМОВ О.С. Не знаю, це... Якщо ми кажемо, хто використовує, ви кажете, хто використовує цей реєстр, 15 стаття закону чітко встановлює, хто

може використовувати цей реєстр: керівники прокуратур та органів досудового розслідування, всіх органів досудового розслідування, прокурори і слідчі, дізнавачі, уповноважені особи оперативних підрозділів і уповноважені особи Національного центрального бюро Інтерполу.

Сьомий пункт. Органи іноземних держав у разі дотримання ним вимог, передбачені частиною другою статті 16, знову-таки дискусійний пункт, однак інші держави Україні гарантують право доступу до своїх реєстрів. Тому ми зробили таку обумовку, щоб потім попрацювати, щоб була можливість доступу іноземних також через лінію Інтерполу. Не бачу, вибачте...

ГОЛОВУЧА. Дивіться, я вам поясню, в чому виникає питання. Тут написано: "Право на використання геномної інформації і право на доступ до реєстру" – це необов'язково одне і те саме.

БАКУМОВ О.С. А в чому корупція? В чому корупція? Я просто не розумію.

ГОЛОВУЮЧА. В тому, що закон не визначає, хто і яким чином може отримати доступ до реєстру і...

БАКУМОВ О.С. Доступ до реєстру є, 15 стаття – доступ до реєстру.

ГОЛОВУЮЧА. Це право на використання геномної інформації з метою, зазначеною в частині першій.

БАКУМОВ О.С. Да, по кримінальних провадженнях вони мають право дійсно.

ГОЛОВУЮЧА. Це ж не єдиний спосіб використання геномної інформації, не єдина мета.

БАКУМОВ О.С. Яка мета? Ви мету тільки ще не сказали.

ГОЛОВУЮЧА. Ви говорите, що право... Ще раз пояснюю, відповідь на питання, хто має доступ до реєстру, і відповідь на питання, хто має право використовувати геномну інформацію для цілей кримінального провадження, це не тотожні речі.

БАКУМОВ О.С. Не тотожні.

ГОЛОВУЮЧА. Абсолютно правильно. Тому я й кажу, що ваш законопроект не дає відповідь на питання, хто ці органи і в якому порядку вони отримують доступ до цієї інформації, як вони далі її використовують, і чи використовують взагалі, наприклад, за межами кримінального провадження. Я от про що питаю.

Ще раз, пане Олександрє, я питаю вас...

БАКУМОВ О.С. Абсолютно весь законопроект щодо обробки інформації, геномної інформації щодо тих, хто перелічений у статті 15 закону України, законопроекту, відповідно до Кримінально-процесуального кодексу. Вибачте, він виключно для забезпечення кримінального процесу і кримінального провадження. А весь закон, він спрямований тільки на це. У зв'язку з чим виникла в нас полеміка по статті 6, коли ми добровільно запропонували комусь здавати і наповнювати цю... зразу сказали "ні", тому що трошки інша мета законопроекту.

ГОЛОВУЮЧА. Цей закон визначає правові засади оброблення державної реєстрації геномної інформації людини та поширюється на всі випадки оброблення геномної інформації в Україні.

БАКУМОВ О.С. Буде прибрано у зв'язку з тим, що статтю 6 відповідно змінено.

ГОЛОВУЮЧА. Насправді не змінено. Я відкрила висновок комітету, у вас там просто написано, які питання треба опрацювати до другого читання. Там же не зафіксовано навіть, як ви вбачаєте...

БАКУМОВ О.С. Ну, це як наслідок.

ГОЛОВУЮЧА. Як ви вбачаєте відповідь.

БАКУМОВ О.С. Як наслідок. Стаття 6 там є, а це наслідок.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, там не йдеться про статтю 6, там ідеться просто про те, що треба зробити загалом із законопроектом.

БУРМІЧ А.П. Я постараюсь на пальцях. Дивіться, у нас є конфлікт. Дай Бог, щоб він закінчився і його ніколи не було, і це нам ніколи не понадобилось.

Йде людина в армію. Скільки сьогодні неопізнаних там трупів? Сотні! Чому? Тому що там залишилося там... ні крові нема, нічого, воно все згнило, може, волосся залишилося, те, що не розпадається, те, що не гниє, там може щось залишилося. Якщо людина йшла в армію і здала ось це, скажімо, як я наводив приклад, ті ж японці, нігті і волосся вони здають. І є банк обичний, він потрібен тільки тоді, коли треба буде впізнавати трупи. Це одне питання.

А друге, коли на місці злочину десь знайшли якісь біологічні матеріали якогось насильника чи ще чого-то. Перевіряється по базах. Це нормально абсолютно...

ГОЛОВУЮЧА. Анатолію Петровичу, ще раз: я розумію ваше пояснення і погоджуюся з тим. Я просто звертаю увагу і представника авторського колективу, і членів комітету на те, що те, що зараз написано в законопроекті, воно значно ширше.

БУРМІЧ А.П. Ширше воно тільки в тих випадках, коли є необхідність в цьому перевірки, якщо є кримінальна справа або...

ГОЛОВУЮЧА. Всього. Це просто не відображено в законопроекті.

БУРМІЧ А.П. Дивіться, це ж передбачено точно такий же вхід в реєстр, як і в інших правоохоронців. Перевіряють відбитки пальців, перевіряють, скажімо, установочні дані і так далі в рамках ОРД або в рамках якогось...

ГОЛОВУЮЧА. В інших реєстрах зафіксовано, як вони ведуться. В демографічному – да, в ЄРДР – да, в Єдиному реєстрі юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців – да.

БУРМІЧ А.П. Можна зробити зауваження, але корупційної складової немає. Зробити зауваження в тому, щоб доопрацювати, скажімо, те, що ви зробили зауваження. Але де тут корупція?

_____. Я б насправді хотів би підтримати Анатолія Петровича. У нас є практика, коли ми говоримо про те, що загалом законопроект не містить корупціогенних ознак, але ми звертаємо увагу на якісь конкретні норми, і, зазвичай, до другого читання комітети прислуховуються до цього і прибирають такі норми. З огляду на те, що я бачу з дискусії, що у багатьох членів комітету є підтримка цього законопроекту, чому б так не зробити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Я сказала, є підтримка мети законопроекту.

_____ . Так, мети, мети.

ГОЛОВУЮЧА. Ярославе, будь ласка.

ЮРЧИШИН Я.Р. Я так розумію, що у нас зараз є два ключових застереження, одне з яких стоїть, власне, процедура доступу до реєстрів, її уточнення. Я думаю, що це резонне зауваження, яке справді можна спільно доопрацювати. Я знаю, що, зокрема, і Національне агентство запобігання корупції готове допомогти в цьому.

Друге – це насправді добровільність. Чому ми це піднімаємо, зокрема, на нашому комітеті? Так, ми маємо практику, але ми звертаємо на норми, які можуть бути суперечливі до Конституції. Чому? Тому що це, як би це не є корупційний ризик, але це є порушення прав людини імовірний, так. Ну, як ми вже говорили, тут навіть ключове в тому, що може бути просто прогресивні норми скасовані Конституційним Судом.

Тому я пропоную про добровільність і про, власне, потребу більш чіткого формулювання системи доступу до геномної інформації визначити як зауваження і приймати, власне, без корупційних ризиків, таким, що відповідає корупційному законодавству.

БАКУМОВ О.С. ...що ми готові врахувати всі ваші зауваження. Якщо є конкретні пропозиції, як ви бачите своє бачення стосовно конкретної норми щодо прав і обов'язків, будь ласка, якщо будуть пропозиції, ми врахуємо їх, якщо дійсно, і ми відкриті до комунікації.

ГОЛОВУЮЧА. Ми ж також намагаємося вийти на конструктив, тут ні в кого нема мети, перепрошую, не можу швидко підібрати синонім,

зашеймити, ми обговорюємо по суті законопроекту. Ваше пояснення щодо мети законопроекту мені абсолютно зрозуміле і імпонує. Я просто разом із вами переконана, хотіла би досягти того, щоб текст законопроекту в повній мірі відповідав меті, от і все.

Гаразд, колеги, тоді пропозиція наступна. Законопроект 4265 визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства, із зауваженнями щодо необхідності визначення порядку обробки, зберігання та доступу до даних з реєстру до бази даних геномної інформації, із зауваженням, викладеним у висновку НАЗК, щодо врегулювання питання обов'язковості/необов'язковості забору генетичної інформації в певних категоріях осіб. Да?

Да, колеги, тоді по цьому прошу визначатися. Хто за такий проект висновку? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

_____. Анастасія Олегівна, можна попросити перейти до 2445, бо маю нараду в Кабміні, щоб туди ще потрапити.

ГОЛОВУЮЧА. 2445.

_____. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Да, колеги, законопроект (реєстраційний номер 2445) проект Закону про самоврядування медичних професій в Україні. Я мушу сказати, що в нас... *(Шум у залі)* З позначкою "д"

ДУБНОВ А.В. З позначкою "д", так.

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, колеги. Законопроект реєстраційний номер 2445 із позначкою "д". В нас проект висновку за результатами

антикорупційної експертизи, на жаль, визнати таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства з наступних причин.

Це насправді, на жаль, традиційні для нашого комітету проекти зауважень, а саме відсутність переліку документів, які необхідні для отримання свідоцтва про право здійснення медичної фармацевтичної діяльності і порядку його визначення.

ДУБНОВ А.В. Можна зразу відповідати.

ГОЛОВУЮЧА. Якщо можна, давайте я по всіх зауваженнях пройдуся і дам вам слово.

ДУБНОВ А.В. Давайте. Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Не визначено переліку випадків повного або часткового звільнення від сплати професійного збору. І є ще невідповідність між підставами притягнення до дисциплінарної відповідальності і чинними нормами Кодексу законів про працю.

І також є питання щодо підстав, коли організація професійного самоврядування може приймати рішення про тимчасове зупинення і припинення дії свідоцтва на право зайняття медичною діяльністю.

Чи можна, пане Артеме, по цих зауваженнях пройтися?.

ДУБНОВ А.В. По цих зауваженням. Ми на робочих групах теж всі ці питання досить ґрунтовно обговорювали по документах. Ми спеціально не виписали документи, які треба подати для того, щоб отримати сертифікат на право професійної діяльності, тому що ці документи змінюються. Якщо ви знаєте, за останні 10 років назва документа, який видається після інтернатури для лікарів, змінилися двічі. І, якщо ми запишемо цю назву сюди, то цей закон буде дуже неповороткий. Тому ми хочемо, щоб це було вказано за

згодою, за пропозицією МОЗу та нашого центрального органу виконавчої влади в підзаконці. Тому що це простіше змінювати, швидше змінювати, і насамперед ми розуміємо, що для лікаря є два документи – диплом і сертифікат, все.

Щодо припинення права. В законі досить вичерпний список, там вони написані 4, в статті, зараз не згадаю в якій, але припинення права займатися професійною діяльністю – це є вища міра там професійної відповідальності. Зазвичай це чи то попередження, чи то направлення на навчання.

Так що ви ще... А, ваше зауваження ще стосувалося, нагадайте мені чого, останнє? Анастасія Олегівна, останнє про що ви казали, я...

ГОЛОВУЮЧА. *(Не чути)*

ДУБНОВ А.В. Ну, дивіться, КЗоТ і дисциплінарна відповідальність, і професійна відповідальність – це різні типи відповідальності. Тому унормувати їх не варто. КЗоТ регулює відносини працедавця і працівника, якщо він там, не знаю, запізнився на роботу або не вийшов на роботу, або прийшов пізно з обіду. Професійна відповідальність – це якщо лікар чи медсестра, чи фармацевт зробили якусь медичну осознану чи неосознану помилку, і КЗоТ це не регулює, тому що роботодавець не може експертно оцінити, чи був факт медичної помилки лікарняної, чи не було. Тому це різні типи відповідальності зовсім.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Які будуть коментарі в членів комітету? Пані Ірина, будь ласка.

ФРІЗ І.В. Я дуже коротко. Повністю підтримую висновок комітету, який було підготовлено, тому що дійсно ми маємо, знову ж таки,

законопроект, який не підзвітний нікому, ні державній організації, наділяє невластивими дискреційними повноваженнями, прирівнюючи їх до державних органів. В такий спосіб ми цим законопроектом можемо порушити верховенство права, а, отже, він є таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Дякую.

ДУБНОВ А.В. Якщо чесно, то в тому і суть законопроекту, щоб створити такий орган. Такий орган функціонує у всіх країнах Європи. І саме для цього ми й пишемо цей закон.

Основним змістом, основною ідеєю закону – створити орган самоврядування, який може впливати чи допомагати впливати на життя лікарів, які, на жаль, як показала історія, не досить...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ви дозволите, я також відкоментую.

ФРІЗ І.В. Дуже коротко одне зауваження. З тієї інформації від лікарів, яка надходила до нас і до нашої фракції, дуже багато з них мають заперечення щодо законопроекту в тому вигляді, в якому він сьогодні є доопрацьований.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, наступними міркуваннями поділюся.

Перше. Загалом дерегуляція у професійних сферах – це позитивний крок. Я можу навести неідеальний приклад, тим не менше працюючий, щодо адвокатури, де фактично вступ у професію контролюється не державою, а органом професійного самоврядування. Це позитивна практика. Більше того, це так працює в дуже багатьох розвинених країнах, ще раз, коли не держава, а професійне самоврядування встановлює можливість займатися професійною діяльністю, встановлює певні етичні стандарти, встановлює певні вимоги, якщо так можна сказати, до якості надання послуг у професії. І,

зазвичай, як показує практика, це працює краще, ніж якби такого роду вимоги встановлювала відірвана від професії держава, якщо можна так сформулювати.

Разом із тим, знову ж таки по аналогії з доступом до адвокатської професії, я не можу не звернути увагу на наступне: порядок отримання адвокатського свідоцтва він, якщо не помиляюся, достатньо детально прописаний в Законі про адвокатуру. А тут, на жаль, не дуже детально це прописано. Я би хотіла все-таки почути, чому, чому так багато лишається на розсуд професійного самоврядування?

ДУБНОВ А.В. Дивіться, на розсуд професійного самоврядування так багато лишається тільки по одній причині: тому що ми створюємо п'ять різних палат чи органів самоврядування, які за своєю ідеєю є відмінні один від іншого. Якщо ми кажемо про лікарів-стоматологів, це одні документи, які вони отримують після університету, лікарі загальної практики сімейної медицини – інші, лікарі-спеціалісти – ще інші, медичні сестри – зовсім інші, фармацевти – ще п'яті. Якщо ми це будемо...

В нас був вибір: або написати п'ять різних законів, або дати рамку, і вже на з'їздах, на установчих конференціях цих професійних самоврядних організацій, вони це викладуть в тій формі, як воно має бути.

І ще хотів зазначити, певно, що шановні колеги не знають, сьогодні зранку в нас був Комітет здоров'я нації, і ми вирішили, що задля того, щоб знизити ризики і задля того, щоб знизити потенційну незрозумілість в лікарському товаристві, тому що колега, ми маємо теж такі сигнали, що лікарі не до кінця розуміють, що то буде, ми робимо... ми вирішили робити пілотний проект, робити одну палату, яка буде називатися "палата стоматологів", а тільки за 24 і 38 місяців по тому, коли ми побачимо результати, ми вже будемо переходити до більш чисельних палат медичних спеціалістів та лікарів та сестер.

Тому в нас буде час для того, щоб, вибачте, набити шишки і подивитися, як воно працює на самій менш чисельній когорті лікарів, саме лікарів-стоматологів, які, якщо чесно, найбільше прагнуть цього.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович, будь ласка.

БУРМІЧ А.П. Ну, ми всі живемо в країні, ми всі знаємо, як працює. Є приватні лікарні, є державні лікарні. Всі там, хто працює, отримують дипломи – правильно? Це є право працювати лікарем. Припиняється воно теж у випадках, коли є суд, якийсь там він зробив злочин, і тоді його можуть посадити або ще там дискваліфікувати і таке інше.

Що пропонується? Один із пунктів, що ці організації самоврядування самі будуть вирішувати, кому займатися, коли, як і таке інше. Ми створюємо ще таку організацію, яка буде самостійно, крім того, що в людини є диплом, крім того, що до людини не має зауважень, ще вони будуть додатково оцінювати, бути тобі лікарем, лікувати чи не лікувати. Це корупційна складова в чистому вигляді. І вона сьогодні не потрібна абсолютно тут. Цих бідних лікарів обдирають і так, направляють на якісь... Я знаю про стоматологів, наприклад, і можу вам привести дуже багато прикладів, коли особливо із державних стоматологічних дитячих, недитячих направляють на якісь постійно курси, і люди тільки їздять туди, платять гроші, підтверджують якісь сертифікати і таке інше. Корупційна складова.

ГОЛОВУЮЧА. Анатолій Петрович! Анатолій Петрович, я перепрошую. Я хочу просто звернути вашу увагу на наступне, що погоджуватися чи не погоджуватися з можливістю створення таких органів ви можете не у спосіб висновку комітету про корупційні ризики, а у спосіб голосування чи неголосування за законопроект в залі. Я кажу, що ми не можемо говорити про корупційні ризики в законопроекті просто тому, що ми не погоджуємося загалом з ідеєю.

ДУБНОВ А.В. Шановні колеги...

БУРМІЧ А.П. Я ж вам уже сформулював, що...

ДУБНОВ А.В. Пане Анатолій!

БУРМІЧ А.П. Що якщо надається цій організації самоврядування самим припиняти або тимчасово зупиняти лікарську практику, це і є корупційний ризик.

ДУБНОВ А.В. По вичерпному списку причин і як останню міру. Пане Анатолій, я вам розкажу як лікар.

ГОЛОВУЮЧА. Пане Артем, я перепрошую. Пане Артеме, будь ласка, дозвольте мені трохи змодерувати цю дискусію, щоб ми перейшли в конструктивне русло.

Будь ласка, поясніть по законопроекті, як врегульовано вичерпний перелік підстав для припинення або зупинення дії свідоцтва на право зайняття професійною діяльністю.

ДУБНОВ А.В. Стаття 7. Підстави тимчасового зупинення та призупинення медичної, фармацевтичної діяльності, яка містить в собі п'ять пунктів. Які звучать так: особиста заява представника медичних професій (якщо він виходить з професії, не хоче)...

ГОЛОВУЮЧА. Це зрозуміло.

ДУБНОВ А.В. Прийняття відповідного рішення організації професійного самоврядування медичних професій у випадках, вказаних в

цьому законі; визнання представниками медичної професії за рішенням суду недієздатним. Набрання закону...

ГОЛОВУЮЧА. А що це за випадки "за рішенням органу професійного самоврядування"?

ДУБНОВ А.В. Зараз я вам відкриваю, секундочку.

Підставою для притягнення представника медичних професій до професійної дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку. Дисциплінарним проступком представника медичних професій є: порушення Кодексу етики представників медичних професій; невиконання або неналежне виконання положень стандартів з охорони здоров'я, які узгоджує МОЗ; і невиконання рішень органів професійного самоврядування, що стосується професійної діяльності. Все, вичерпно, три причини. І максимальний строк, щоб ви розуміли, це 6 місяців.

Якщо лікар чи медсестра робить помилку, то основною санкцією палати медичного самоврядування буде навчити цього лікаря, відправити його вчитися. І проблема безперервного розвитку маніфестовано у всіх євродирективах, лікар – це особа чи професія, яка вчиться постійно. І зараз, вибачте, це скривлено. Я вам як практикуючий лікар кажу, кожні 5 років я маю піти в ДОЗ (Департамент охорони здоров'я), положити корупційні 200 доларів і отримати сертифікат на наступні 5 років. А тут...

БУРМІЧ А.П. А тут скільки положити треба буде?

ДУБНОВ А.В. А тут не треба класти. Якщо ви електронно набираєте свої бали, 50 балів, зараз це працює, ви маєте в електронний кабінет це підгрузити і ніколи не стикатися з представником ДОЗу чи МОЗу по формальному признаку. Є бали – продовжене право. Все.

ГОЛОВУЮЧА. Да, колеги, давайте виходити на рішення.

Яка пропозиція рішення, колеги, за результатами обговорення?

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Дивіться, колеги, з урахуванням того, що головний комітет вирішив у тестовому режимі, якщо так можна сказати, запропонувати цей інструмент, а саме: тільки для стоматологів.

БУРМІЧ А.П. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Ні-ні, колеги, це абсолютно заважає. Бо якщо не орган професійного самоврядування видає свідоцтво, то воно...

(Загальна дискусія)

ДУБНОВ А.В. Так в законі так і написано.

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. Гаразд, колеги, чи може бути наступний підхід до справи. Чи можемо ми зафіксувати, що загалом погоджуючись із необхідністю розвитку сфери професійного самоврядування, до окремих норм закону ми висловлюємо зауваження, як до таких, що можуть містити корупційні ризики? Отак.

ДУБНОВ А.В. І ми обов'язково доопрацюємо, якщо будуть ідеї...

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, тоді наступний... Колеги, давайте... *(Шум у залі)* Колеги, я вас благаю, давайте виходити на інший. Колеги! Колеги! Колеги, будь ласка, до порядку!

Пане Андрію, це точно можна обговорити за межами комітету.

Колеги, пропозиція рішення наступна. Законопроект 2445-д визнати таким, що містить окремі положення, що можуть містити корупційні ризики, а саме в частині визначення переліку документів, які необхідні для отримання свідоцтва хоча б загального. Для чого це? Для того, щоб це регулювання було передбачуваним для осіб, які готуються вступити в професію.

І я би ще звернула увагу на необхідність все-таки врегулювання чіткої процедури формування цих органів професійного самоврядування, формування палат, бо все-таки вони ухвалюють дуже важливі для сектору і професії людей рішення, і відповідно дати можливість у вузьких інтересах монополізувати такий важливий орган було би зле.

І зафіксувати, що загалом комітет погоджується із необхідністю розвитку організацій професійного самоврядування, в даному випадку в медичній сфері, і необхідністю роздержавлення питання вступу в професію і притягнення до відповідальності. В такому форматі, колеги.

Роздержавлення в тому сенсі, що переходу від видачі свідоцтва органам влади на перехід до професійного самоврядування.

В такому варіанті проект рішення, колеги, готові підтримати? Що не влаштовує?

БУРМІЧ А.П. Тому що корупційна складова як ось була, так і...

ГОЛОВУЮЧА. Так я ж сказала, в чому є норми? Пане Артеме, я вам благаю!

ФРІЗ І.В. Якщо ми відкриваємо проект рішення, який було підготовлено, тут чітко визначено, що проект не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

ГОЛОВУЮЧА. Так я ж про це й кажу. Просто ми говоримо про окремі норми законопроекту, правильно? Ми не говоримо, що в цілому ідея професійного самоврядування, переходу на професійне самоврядування – це корупційна історія. Ми говоримо, що є окремі проблеми, а саме перелік документів для отримання свідоцтв, порядок формування палат.

_____. Колеги, я просто хочу сказати, що ми не розглядаємо законопроект по суті, ми не надаємо антикорупційну експертизу. Висновок містить в собі корупційні ризики, ми з цим погоджуємося, і з цим я погоджуюсь.

А друга частина, що ми взагалі не проти дій впровадження... Ну, да, ми не проти, але...

ГОЛОВУЮЧА. Ми часто таке робимо. Ми можемо це зафіксувати? Я ж питаю, колеги.

_____. Я хочу сказати, що я особисто погоджуюсь на те, що проект закону містить корупційні чинники. Друга частина мене не цікавить, я її особисто не підтримую, за неї голосувати не хочу. Можливо, інші колеги погоджуються зі мною.

ГОЛОВУЮЧА. Які ще думки, колеги? (*Шум у залі*) Ні-ні, Анатолій Петрович, будь ласка! Це безкінечна тема! Ми не профільний тут комітет і ми не будемо це обговорювати.

_____. В нас є загальна практика, якщо ми бачимо, що законопроект важливий і в цілому якісний, але в деяких конкретних нормах є проблеми, то ми їх вказуємо. Пропонується вказати окремі норми, які ми бачимо проблеми. А голосування комітету покаже.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, мене важко звинуватити у тому, що я підігрую тільки колегам по фракції. Щойно було троє колег, також по фракції були висновки такі, які ми разом обговорили.

Ще раз, колеги. Проект висновку. Зафіксувати, що в окремих нормах ви виявляємо корупціогенні фактори. І зафіксувати, що загалом комітет підтримує розвиток професійного самоврядування в медичній професії, отак. Давайте по цьому спробуємо визначитись, колеги. Колеги, давайте спробуємо визначитись. Колеги, ми дуже часто, насправді, так підходимо. Тому давайте вже голосувати, амінь. Прошу по цьому визначатися.

Хто за такий проект висновку?

_____. Дев'ять.

(Шум у залі)

ГОЛОВУЮЧА. Є рішення. Хто – проти, колеги? Утримався? Дякую дуже, колеги. Ми маємо рішення.

ДУБНОВ А.В. Дякую, колеги.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую дуже, колеги.

Я ще прошу на два законопроекти звернути увагу. Один, якщо можна, дуже короткий. А по іншому є автор. Але перед цим у нас є один дуже короткий законопроект. Ви дозволите, я запропоную по ньому визначитися? Колеги, нас просили із профільного комітету звернути увагу на законопроект реєстраційний номер 3479. Так, законопроект 3479, спрямований на протидію фінансовим пірамідам.

У нас по ньому проект висновку: визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства. Без зауважень, так, назва законопроекту: "Про заборону фінансових пірамід в Україні". Чи можемо ми по цьому

законопроекту оперативно затвердити висновок, чи будуть питання? Колеги, проект закону про заборону.

Хто мене знає?

(Загальна дискусія)

Колеги, реєстраційний номер 3479. Проект висновку: за результатами антикорупційної експертизи визнати таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Колеги, в нас цей законопроект з порядку денного комітету кочує давно. *(Шум у залі)* Ні-ні, колеги, він по порядку денному давно кочує.

Проект висновку... Колеги, в мене немає зауваження і в проекті висновку за результатами антикорупційної експертизи немає.

_____ . Якщо я не помиляюсь, у нас серед ознак, які підпадають під корупційні ризики, це є невизначеність, так? А скажіть, будь ласка, дійсно є визначення, що таке "фінансова піраміда"? Хто буде вирішувати, чи є якась діяльність фінансовою пірамідою чи ні?

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, законопроект дуже короткий.

_____ . Я все розумію.

ГОЛОВУЮЧА. В ньому написано: "Стаття 1. Фінансовою пірамідою є незаконна система забезпечення високого доходу членам структури незалежно від організаційно-правової форми, форми власності" і далі визначення...

_____ . А де ви це бачите? Я просто порівняльну таблицю відкрив, я цього не бачу.

ГОЛОВУЮЧА. Це проект закону, там не в порівнялку треба дивитися, а в текст. По суті, там визначення і заборона і більше нічого.

_____. А, все, бачу. Пробачаюсь.

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ще раз, я завжди питаю, чи є якісь по цьому зауваження. Є? Тоді пропоную визначатися по тому проекту висновку, який є, я озвучила: відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

Хто – за, колеги? Проти? Утримався? Дякую дуже, колеги.

Колеги, і ще один законопроект. У нас присутній представник авторського колективу (реєстраційний номер 4229) про внесення змін до Закону України "Про судоустрій і статус суддів" та Закону України "Про Вищу раду правосуддя" щодо завершення конкурсних процедур на зайняття посад місцевих суддів.

Колеги, проект висновку: за результатами експертизи, на жаль, визнати таким, що не відповідає вимогам антикорупційного законодавства.

БУРМІЧ А.П. Який законопроект?

СОРОЧИК Ю.Ю. 4229.

БУРМІЧ А.П. Чому не відповідає?

ГОЛОВУЮЧА. Зараз скажу.

Цей законопроект фактично пропонує зняти вимогу щодо того, що повторне складання кваліфікаційного іспиту кандидатами на посаду судді можливе у разі, якщо вони набрали не менше 75 відсотків максимально можливого балу. Тобто якщо я правильно розумію, можливо, пан Маслов мене поправить, фактично законопроект пропонує зняти обмеження щодо мінімальної кількості балів, які потрібно набрати кандидату на посаду судді

місцевого суду, не визначати мінімальну кількість балів, провести окремий іспит для кандидатів, які не набрали достатньої кількості балів, і просто рейтингово з тих, хто набере більше балів, обрати суддю.

Я одразу скажу, для мене просто це виглядає як фактично можливість, я перепрошую за дуже перебільшене формулювання, але щоб просто коротко сказати, набрати кращих із гірших. Але, може, я помиляюсь. 4229.

МАСЛОВ Д.В. Дозвольте, я поясню.

ГОЛОВУЮЧА. Да, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Насправді все не так.

По-перше, я на завершення скажу, які в нас проблеми із суддями, а спершу що стосується законопроекту.

Насправді законопроект стосується трьох категорій кандидатів на посаду суддів. Це кандидати, які вже насправді пройшли всі конкурсні відбори, вони навіть лежали, укази по ним, на підписі у Президента України, але попереднього. І оскільки в 2016 році ми прийняли нову редакцію закону і змінили (замість Вищої ради юстиції перейменували на Вищу раду правосуддя), то ці подання люди вже все пройшли, і Вищу кваліфікаційну комісію, і Вищу раду правосуддя, були рекомендовані для призначення на посаду судді. Але у зв'язку із тим, що ми змінили Вищу раду юстиції на Вищу раду правосуддя, перезавантажили її, подання по ним були повернуті до Вищої ради правосуддя. Процедура така, що Вища рада правосуддя мала їх направити до Вищої кваліфікаційної комісії і щоб з рекомендацією нової Вищої кваліфікаційної комісії знову вона повернулася вже не у Вищу раду юстиції, а в перейменований орган – Вищу раду правосуддя.

Але в 2019 році парламент, власне, припинив повноваження повністю всього складу Вищої кваліфікаційної комісії. І тому на сьогоднішній день до цього часу в нас відсутня Вища кваліфікаційна комісія суддів України.

Відповідно немає того органу, який може передати ці подання на Вищу раду правосуддя.

Є три категорії кандидатів, про них іде мова.

Перша категорія кандидатів – це ті, які набрали більше 75 відсотків максимально можливого балу для проходження. Там все чітко передбачено було і до цього.

Друга категорія кандидатів – це насправді 7 чоловік, це ті, які рекомендовані для призначення в Донецькій, Луганській областях. Так сталося, що люди пройшли конкурс, але ті суди, в які вони були рекомендовані для призначення, знаходяться не на непідконтрольній території. Тому для них ще до цього було оголошено окремий конкурс на проведення. І для першої категорії кандидатів у 2019 році в серпні місяці Вища кваліфікаційна комісія встигла оголосити конкурс.

І третя категорія кандидатів (ви сказали лише про неї, про третю категорію кандидатів .....) – це ті, в яких менше 75 відсотків балів. Але штука така полягає, що Закон "Про судоустрій і статус суддів" у нас наразі передбачає можливість призначення на посаду судді особи, яка на кваліфікаційному іспиті набрала більше 75 відсотків балів. Але цей законопроект стосується обмеженого кола кандидатів, їх не може бути ні більше, ні менше, які проходили всі стадії добору ще до нової редакції Закону "Про судоустрій і статус суддів". Вони пройшли і отримали свій бал ще до того часу, коли ми встановили вимогу в Законі "Про судоустрій і статус суддів" про 75 відсотків максимально можливого балу. І ті бали неможливо перераховувати. Тому що вже різні процедури проводились, різні критерії оцінки проводились. Вони вже, я наголошую, були рекомендовані для призначення на посаду судді.

На сьогоднішній день, у грудні місяці, якщо не помиляюсь, станом на грудень місяць чотири скарги знаходились, були прийняті в Європейському Суді. Дві з них, якщо я не помиляюсь, від цих кандидатів передані на комунікацію були вже. Тому ми насправді цим законопроектом, перш за все,

виправляємо те, що люди вже більше, деякі майже 5 років, 3 роки, 4 роки, деякі майже 5 років, пройшовши всі етапи добору, досі не отримали призначення на посаду судді.

Ми частково, звичайно, вирішуємо проблему ненаповнення суддівських кадрів. Чому. Тому що з 7 тисяч 35-и, здається, вакансій 7 тисяч взагалі посад суддів у нас в Україні. На сьогоднішній день вакантними, станом на 01.01.2021 року є 1 тисяча 848 вакансій – це майже третина вакансій суддів. В тому числі це наслідок роботи парламенту, який рік не може перезапустити Вищу кваліфікаційну комісію, продовжити набір суддів. Це в тому числі наслідок роботи парламенту, що такими діями по припиненню повноважень Вищої кваліфікаційної комісії, перейменуванню Вищої ради юстиції у Вищу раду правосуддя, не передбачивши наслідки правильно для тих кандидатів, які в цей час проходили всі стадії добору, створили такі умови, що люди, все пройшовши, не можуть досі бути призначені на посаду. Це що стосується тексту даного законопроекту.

Що стосується оголошення конкурсу окремого. Давайте я поясню. Бо воно так звучить, конкурс. Насправді в цій системі є добір, поняття добору, а є поняття конкурсу. Так ось добір – це там, де набирають кваліфікаційний бал, там, де отримується рейтинг. А конкурс – це коли в тебе вже є конкретні бали і ти стоїш в резерві, конкурс – це коли оголошується 10 вакантних посад, і люди подають на ці вакансії, посади, з резерву заяви. І конкурс полягає в тому, що відповідний орган обирає того, у кого вищий бал. Все. Це не повторне, мається на увазі, кваліфікаційне оцінювання. Не по-новому бали. І оскільки попередніх неможливо прирівнювати до нових, тому що методики доборів були різні, тому і пропонується завершити ті конкурси виключно силами Вищої ради правосуддя. Вони і так будуть закінчуватись Вищою кваліфікаційною комісією. Вони мають закінчуватись Вищою кваліфікаційною комісією.

Питання в тому, що вже більше року ми не можемо поновити діяльність Вищої кваліфікаційної комісії. І я як член профільного комітету

говорю, що в найближчий час об'єктивно дуже швидко нам не вдасться її поновити, діяльність. Тому ми і передаємо повноваження, лише в більшості все ж таки формальні повноваження, для того, щоб єдиний орган судового врядування, який у нас дієвий на сьогоднішній день, – Вища рада правосуддя, яка і так приймала участь в цьому процесі, змогла замість Вищої кваліфікаційної комісії завершити ці конкурсні процедури.

Якщо ми говоримо про кількість цих осіб, то це невелика кількість осіб, всі ці три категорії налічують близько 72 осіб. Але більшість з них, не те, що більшість, а дехто з них, я впевнений, що навіть не будуть приймати участь, можливо, вже в конкурсах.

ГОЛОВУЮЧА. В мене наступне питання, якщо можна. Поясніть, будь ласка.

МАСЛОВ Д.В. Я завершу. 72 людини – це, здається, небагато, але при середньому навантаженні на суддю десь приблизно 800 справ на рік, можете поррахувати, скільки потенціально справ наших громадян держави можуть бути додатково розглянуті цими суддями в разі їх призначення.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Антоніна, якщо можна, у мене уточнююче питання. Дивіться, у вас сформульовано наступним чином. Ідеться про завершення конкурсів, оголошених Вищою кваліфікаційною комісією суддів України 5 серпня 2019 року, тільки цих конкурсів, оголошених конкретного числа. Правильно?

МАСЛОВ Д.В. Це стосується двох категорій осіб.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, ще раз, ідеться тільки про конкретний оголошений конкурс з такого-то числа. Правильно?

МАСЛОВ Д.В. Щодо двох категорій осіб, так. Про конкретний конкурс, я сказав, Вища кваліфікаційна комісія вже його оголосила. Вона просто не встигла його закінчити, бо ми її відмінували, ось і все.

ГОЛОВУЮЧА. Але тоді вже діяла вимога про 75 відсотків на оголошення тих конкурсів. Я тоді не зовсім розумію, навіщо ми норму по 75 відсотків знімаємо. Я розумію, навіщо можна дискутувати чи передавати Вищій раді правосуддя завершення, але чим мотивується, власне, зняття 75 відсотків. От ця норма на момент оголошення тих конкурсів діяла.

МАСЛОВ Д.В. Дивіться, у 2016 році прийняли зміни до Закону "Про судоустрій і статус суддів".

ГОЛОВУЮЧА. Так, це мені відомо.

МАСЛОВ Д.В. Так, було декілька наборів суддів, я в тому числі був учасником одним з цих наборів. До 2016 року такої норми не було. Але конкурсні добори, процедури кваліфікаційного оцінювання, там, де визначався рейтинговий бал, вони вже були, і люди стояли в резерві з різними балами.

ГОЛОВУЮЧА. Все я зрозуміла, це різні два конкурси, я перепрошую.

МАСЛОВ Д.В. Їх не можна просто відносити...

ГОЛОВУЮЧА. Тобто про 75 відсотків не стосується конкурс 19-го року.

МАСЛОВ Д.В. Ні. 75 відсотків – це вже на нових суддів, які після 2016 року. А це все стосується людей, які ще до нової редакції проходили і отримували свій рейтинговий бал.

ГОЛОВУЮЧА. А нам точно треба добирати суддів, які не дібрані, які не рекомендовані, починаючи з 2016 року?

МАСЛОВ Д.В. Вони вже були рекомендовані, вони вже пройшли стадію рекомендації.

ГОЛОВУЮЧА. Я розумію, після цього довгий час працювали всі органи, призначення не відбулося. З яких міркувань ми зараз їх підтягаємо, крім того, що у нас не вистачає суддів?

МАСЛОВ Д.В. Можу пояснити. Чому не відбулося призначення? Тому що Вища кваліфікаційна комісія спромоглась оголосити конкурс ось цей от у 2019 році для людей. Хоча закон був прийнятий у 2016 році. 17-й, 18-й рік вона не оголошувала конкурс. Вона спромоглась оголосити у 2019 році, Вища кваліфікаційна комісія, і парламент її припинив повноваження всіх членів Вищої кваліфікаційної комісії.

ГОЛОВУЮЧА. Антоніна, будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К. Відповідаючи на ваше питання, я так розумію, що ви пропонуєте, щоб відновилася справедливість стосовно тих кандидатів, які отримали там рекомендації чи пройшли всі етапи, але з вини того, що Вища кваліфікаційна комісія припинила свої повноваження і дуже пізно оголосила конкурс, вони не змогли призначитись. Правильно?

МАСЛОВ Д.В. Щодо відновлення справедливості...

СЛАВИЦЬКА А.К. Ну, і це тим самим також вирішить проблему кадрового забезпечення суддівського корпусу.

МАСЛОВ Д.В. Да, в тому числі.

СЛАВИЦЬКА А.К. Єдине, дивіться, я буду підтримувати ваш законопроект, я вважаю, що наше те, що Анастасія зазначила як корупційний фактор, ми можемо написати в рекомендації, я говорю свою особисту думку. Єдине, що я не зовсім зрозуміла, той конкурс, що оголосила Вища кваліфікаційна комісія, вони вже там получили рекомендації, чи тільки конкурс був оголошений, і все, власне? Я тут просто вже сама забула хронологію.

МАСЛОВ Д.В. Да, я пояснюю. Всі люди вже пройшли конкурс, вони були переможцями вже конкурсу.

СЛАВИЦЬКА А.К. А, тобто вони вже пройшли, просто не отримали рекомендацію...

МАСЛОВ Д.В. Пройшли. Але у зв'язку з тим, що Вищу раду юстиції ми перейменували на Вищу раду правосуддя, їх повернули назад. А потім ми ще й Вищу кваліфікаційну комісію повністю припинили повноваження. І ось Вища кваліфікаційна комісія просто оголосила цей конкурс повторно. Повторно у 2019 році.

СЛАВИЦЬКА А.К. Вона оголосила повторно, а от ці учасники, вони вже там якось подавалися чи просто...

МАСЛОВ Д.В. Звичайно. Вони подалися і навіть вони...

СЛАВИЦЬКА А.К. Тобто на сьогоднішній день є, у Вищій ради правосуддя буде інформація, що у такий-то районний суд Іванов, Петров, Сидоров подалися, і там вже є, хто з трьох поданих набрав найбільше, має найбільше балів. От я просто для себе зрозуміти, на якому етапі...

МАСЛОВ Д.В. Дивіться, ми нічого не скасовуємо, ми просто завершуємо конкурсну процедуру силами Вищій ради правосуддя, тому що Вищій кваліфікаційної комісії, та, яка мала це робити, немає.

СЛАВИЦЬКА А.К. В мене ще питання: Вища рада правосуддя давала висновок на ваш законопроект?

МАСЛОВ Д.В. Так, звичайно, давала.

СЛАВИЦЬКА А.К. Вони підтримують його?

МАСЛОВ Д.В. Підтримують. Були в них зауваження, ми їх врахували, все є в рішенні комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Я перепрошую, а в чому ви їх врахували? Бо я якраз дивлюся висновок ВРП, і вони не підтримують проведення окремого конкурсу для тих, хто за результатами кваліфікаційного іспиту, складеного до 2 червня 2016 року, набрали менше 75 відсотків. Вони якраз пишуть, що вони не підтримують, бо це можна розглядати як дискримінацію.

МАСЛОВ Д.В. Вища рада правосуддя в нас була присутня на профільному... на засіданні нашого комітету. Ми спілкувалися, і вони сказали, що їм не вистачає, вони готові провести конкурсні процедури їм не вистачає повноважень щодо затвердження Положення про конкурс. І це є у висновку нашого комітету.

ГОЛОВУЮЧА. Вони сказали, що вони підтримують за умови врахування пропозицій і зауважень, але якраз оцю конкретну норму про конкурс для тих, хто набрали менше 75 відсотків, вони не підтримують. Якщо я правильно розумію їх висновок.

МАСЛОВ Д.В. Було на засіданні комітету спілкування з ними, вони сказали, що вони підтримають цей законопроект із зауваженнями, ті, які висловлені.

ГОЛОВУЮЧА. А висловлено їх зауваження – це 75 відсотків.

МАСЛОВ Д.В. І попросили додати.

ГОЛОВУЮЧА. Це недоцільність проведення конкурсу для тих, хто набрали за старими правилами, і ми про це ж кажемо. Наш висновок чітко фактично співпадає із зауваженням ВРП.

МАСЛОВ Д.В. Я абсолютно розумію, про що ви говорите.

СЛАВИЦЬКА А.К. Ну, але це некорупційний ризик. Ми можемо так само повторити. І нехай профільний комітет далі розбирається.

МАСЛОВ Д.В. Це, дійсно, було предметом розгляду на нашому профільному комітеті. І профільний комітет, майже, якщо я не помиляюсь, одноголосно представники всіх фракцій підтримали цей законопроект.

ГОЛОВУЮЧА. Тобто я правильно розумію, що по суті це означає, що ВРП складе рейтинг і обере за рейтингом, незалежно від того, чи особи, які складуть цей іспит, отримають 3, 5, 8 чи 100 відсотків від загального балу?

МАСЛОВ Д.В. Ні-ні. Це, дійсно...

СЛАВИЦЬКА А.К. Там по-іншому була процедура.

МАСЛОВ Д.В. ...досить важка процедура. У них бали вже є. І бали ми їм змінювати не будемо. Якщо ви подивитесь зміст законопроекту...

ГОЛОВУЮЧА. Я розумію.

МАСЛОВ Д.В. ...за тими балами, які вони отримали в рейтингу до 2016 року.

ГОЛОВУЮЧА. Так, я розумію. Бал можна отримати п'ятірку, а можна отримати двійку, можна скласти рейтинг двієчників, можна скласти рейтинг відмінників. Логіка така, що ті, хто в рейтингу двієчників, взагалі не мають отримати права займати посади, я от про що говорю.

МАСЛОВ Д.В. Неправильно. Тому що рейтинг двієчників можна скласти тоді, коли у тебе 5-бальна система. Я поясню на пальцях. До 2016 року, ну, от, по-простому, була 5-бальна, уявімо собі, система. І там той, хто отримав трійку, умовно трієчник був, так? А після 2016 року стала 12-бальна система. І той, хто отримав п'ятірку за 12-бальною системою, зовсім не означає, що він є кращий, хто отримав за 5-бальною трійку.

_____ . Там же у відсотках.

МАСЛОВ Д.В. Так, у відсотках, правильно.

ГОЛОВУЮЧА. Але двійка – мінімальний бал буде і в тій, і в тій системі. Ще раз, ви фактично говорите, що можна скласти рейтинг і з тим, хто отримав найнижчі бали за будь-якою системою, яка б там не була, і їх обрати на суддівські посади, правильно я розумію? У вас немає вимоги щодо для того, щоб стати суддею, треба хоча б... треба бути кращим ніж мінімальні оцінки.

СЛАВИЦЬКА А.К. Анастасія, я не пам'ятаю до кінця, там, умовно кажучи, така була система. Хто набрав менше 50 відсотків, вони всі пролітають. А хто набрав більше, вони становляться в рейтинг, а потім...

ГОЛОВУЮЧА. В законопроекті цього не написано, в тому-то й справа. Тут взагалі ніякого відсікаючого балу немає.

МАСЛОВ Д.В. Та, дозвольте, я вам поясню. От якраз до 2016 року Вища кваліфікаційна комісія за результатами проведення оцінювання встановлювала мінімальний бал прохідний, там не було критерію 85 відсотків. Тобто там...

ГОЛОВУЮЧА. Вже встановлений цей мінімальний бал, чи зараз його встановить ВРП, бо ви говорите про рейтинг?

МАСЛОВ Д.В. Ні. Ні, воно було. Цей... Дивіться, воно було, воно встановлювалось, просто не було вимоги про 75 відсотків.

ГОЛОВУЮЧА. Ні, дивіться, я розумію. Тоді давайте так, тоді ВРП встановило якийсь відсікаючий... ВККС встановила якийсь відсікаючий бал. Ви в законопроекті говорите, що ВРП складає рейтинг. Вона складає рейтинг усіх чи тільки тих, хто вище відсікаючого балу?

СЛАВИЦЬКА А.К. Ті, хто вище відсікаючого балу.

ГОЛОВУЮЧА. Где это написано?

МАСЛОВ Д.В. Вона встановлює рейтинг. Справа в тому, що для того, щоб пройти конкурсний відбір, потрібно затвердити рейтинг осіб.

ГОЛОВУЮЧА. Я все прекрасно розумію. Ще раз, у вас може бути над відсікаючим балом 3 людини, під відсікаючим балом 20 і 23 вільних місця, і проходять ті, хто під відсікаючим балом. Я от про що говорю.

_____. *(Не чути)*

МАСЛОВ Д.В. Ні! Дивіться...

ГОЛОВУЮЧА. Для мене йдеться про те, що можна...

СЛАВИЦЬКА А.К. Різні процедури конкурсу, які були до і після змін законодавчих.

ГОЛОВУЮЧА. Я це розумію.

МАСЛОВ Д.В. Справа в тому, що їх не можна, в тому і проблема, що їх не можна порівнювати.

ГОЛОВУЮЧА. Ще раз, я їх не пропоную порівнювати, можете мені дати відповідь на одне просте питання?

МАСЛОВ Д.В. Давайте.

ГОЛОВУЮЧА. Люди склали іспит, хтось отримав гіршу оцінку, хтось отримав кращу оцінку. Я не знаю, яке було співвідношення тих, хто отримав гіршу оцінку по відношенню до тих, хто отримав кращу. Але, якщо ВРП складає рейтинг, і в ньому всі і прохідних місць багато, то це означає, що місце...

СЛАВИЦЬКА А.К. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧА. ...отримають ті, хто внизу.

СЛАВИЦЬКА А.К. Ні. Потім оголошується конкурс. Наприклад, Деснянський районний суд міста Києва, і всі, хто в цьому рейтинговому списку, можуть податися туди. Там, допустимо одна вакансія, і туди можуть податися 10 людей. Але серед них у когось буде найвищий рейтинг, розумієш. І той, у кого буде найвищий рейтинг, той із 10 і виграє. Цей старий такий був порядок. Тут проблема в тому, що ви трошки не зрозуміли.

ГОЛОВУЮЧА. Да, правильно. І в мене тоді питання, якщо в них в усіх мінімальні бали, вони все одно між собою...

МАСЛОВ Д.В. В них на мінімальні бали.

СЛАВИЦЬКА А.К. ...порог, которий вставила ВККС в старом конкурсе, то есть...

_____ . Є ж прохідний поріг, який діяв до.

ГОЛОВУЮЧА. От я це і намагаюся з'ясувати. ВРП переглядає цей поріг? Вона бере тих, хто над чи всю масу?

СЛАВИЦЬКА А.К. Ні, ті, хто над.

ГОЛОВУЮЧА. Где это написано? Следующий вопрос.

МАСЛОВ Д.В. Дивіться, зараз...

ГОЛОВУЮЧА. Ні, колеги, це важливе питання, це судді, вони, на хвилинку, пожиттєво призначаються.

_____. Ні, це призначення суддів у перший раз, якщо я не помиляюсь. Ну, це перша п'ятирічка, та вони ж конкурс не проходять, коли іде на...

МАСЛОВ Д.В. Дивіться, я прошу звернути увагу. Передостанній абзац законопроекту, я зачитую: "Для кандидатів на посаду судді, які за результатами кваліфікаційного іспиту, складеного до набрання чинності Законом "Про судоустрій і статус суддів" в редакції 2016 року, набрали менше 75 відсотків максимально можливого кваліфікаційного іспиту та які відповідають вимогам абзацу третього цього закону, Вища рада правосуддя оголошує конкурс на зайняття посади судді". Конкурс – це мається на увазі, має вже бали...

ГОЛОВУЮЧА. Я знаю що таке конкурс.

МАСЛОВ Д.В. ...подати просто. Ні, це бал вже не змінюється. "Визначення результатів такого конкурсу здійснюється на підставі рейтингу його учасників з урахуванням результатів кваліфікаційного іспиту, складеного до набрання чинності цим законом". Фактично їм бали визначили ще до 2016 року, до цього 2016 року, конкретна категорія осіб з визначеними балами. А зараз ВРП має, як правильно сказала колега, оголосити, власне,

там конкурс на Деснянський районний суд, одна вакансія, і от вони чітко визначена кількість осіб подаються свої заяви. І в того, у кого бал був вищий до 2016 року, той і виграє. Все.

СЛАВИЦЬКА А.К. Анастасія, якщо у вас є зауваження, давайте зауваження і проголосуємо, бо вже нема часу.

ГОЛОВУЮЧА. Ну, не знаю, колеги, мені, чесно кажучи, воно все одно виглядає необґрунтованим з урахуванням того, що з урахуванням результатів кваліфікаційного іспиту не означає...

_____. У нас форс-мажорно можна призначити, ну, як же це, я це...

ГОЛОВУЮЧА. Да, колеги, ще раз, ну, це фактично майже безстрокове призначення. У нас зараз п'ятирічки призначаються майже автоматично на безстроковий строк. Це судді, з якими ми будемо жити все життя.

_____. Уточнююче питання. Я хоч інженер-програміст і аналітик, але мені здається, чи ми один одного не розуміємо... Питання заключається в тому...

_____. Програміст?

_____. Да, за освітою першою.

Питання у мене і в Анастасії, в чому питання. До 16-го року здавали тести люди по 5-бальній системі. Хтось набрав одиницю, двійку, трійку і так далі. І цей пул людей зберігається і на зараз. Потім була введена система, де прохідний бар'єр був встановлений на рівні 75 відсотків вже за іншою системою.

МАСЛОВ Д.В. Але зауваження. Те, що ви сказали: здавали по 5-бальній шкалі, тоді Вища кваліфікаційна комісія сказала, що відповідають, такими, які пройшли, успішно склали кваліфікаційне оцінювання, є особи, які набрали не менше ніж 3,5. Вони не 75 відсотків...

_____. Тому Анастасія питає вас, де написано...

ГОЛОВУЮЧА. Написано, з урахуванням результатів кваліфікаційного іспиту.

_____. Що з врахуванням того, що вони пройшли вже цей прохідний бар'єр.

(Загальна дискусія)

МАСЛОВ Д.В.. Визначення результатів такого конкурсу здійснюється на підставі рейтингу його учасників з урахуванням результатів кваліфікаційного іспиту, складеного до набрання...

ГОЛОВУЮЧА. З урахуванням результатів.

_____. Так результат... одиниця і двійка – це теж результат.

ГОЛОВУЮЧА. Это балл, а не отсекающий уровень, а не відсікаючий бал, встановлений ВККС.

МАСЛОВ Д.В. Вони ж або проходили, або не проходили.

_____. Там же ж устанавливался предел до 16-го года.

(Загальна дискусія)

ГОЛОВУЮЧА. А як тоді рейтинг складати залік і незалік, господа?
(Шум у залі) Ні, залік і незалік, і бали – це різні речі.

Добре, колеги, давайте так...

СЛАВИЦЬКА А.К. Хто менше 60 баллов, не прошел. Все, отсеялся.

ГОЛОВУЮЧА. Добре. Колеги, в мене наступна пропозиція. Визнати законопроект таким, що відповідає вимогам антикорупційного законодавства із зауваженням щодо необхідності чітко встановити, що рейтинг... Прошу?

СЛАВИЦЬКА А.К. (Не чути)

ГОЛОВУЮЧА. Колеги, ви дозволите, я сформулюю. Чітко встановити, що участь у конкурсі мають право брати тільки ті особи, які набрали мінімальний необхідний бал встановлений в ВККС, і далі ми сформулюємо технічне зауваження. Гарзд? Пропоную тоді по цьому, колеги, визначатися.

Хто – за? Проти? Утримався? Добре, колеги, дякую дуже.

Колеги, у мене організаційне ще питання, дуже коротке. Колеги, пропозиція є 28 числа, це цей четвер, після завершення пленарного засідання зустрінися в комітеті і заслухати аналітичний звіт, підготовлений експертом ПРООН, щодо практики застосування законодавства про конфлікти інтересів.

БУРМІЧ А.П. Це обов'язково?

ГОЛОВУЮЧА. Це не обов'язково, але ми для себе планували, що ми будемо працювати з цим законодавством, тому є пропозиція 28-го, в четвер. Що скажете, колеги?

(Загальна дискусія)

Гарзд, колеги, я тоді в чаті запропоную, тоді побачимо. Дякую дуже.

На цьому засідання у нас закрито.